

Điện Biên qua Báo chí Trung ương - Tháng 2/2017

001. TRẦN VĂN SƠN - Điện Biên xây dựng tiềm lực chính trị tinh thần trong lực lượng vũ trang// Quân khu 2.- Số Xuân Đinh Dậu - Tr.20

Điện Biên là tỉnh cửa ngõ biên giới phía Tây Bắc, có vị trí chiến lược trọng yếu về quốc phòng - an ninh trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Để đáp ứng yêu cầu làm “phên giậu” vững chắc cho thủ đô Hà Nội và vùng kinh tế trọng điểm đồng bằng Bắc Bộ, kể từ khi tái lập tỉnh năm 1963 đến nay Đảng bộ, các cấp chính quyền tỉnh Điện Biên luôn coi nhiệm vụ đảm bảo quốc phòng - an ninh, giữ gìn chủ quyền biên giới quốc gia là nhiệm vụ trọng yếu. Quán triệt Nghị quyết số 28 - NQ/TW của Bộ Chính trị (khóa X) về chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, Tỉnh ủy Điện Biên đã tập trung lãnh đạo, chỉ đạo các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, lực lượng vũ trang trong toàn tỉnh nghiêm túc triển khai thực hiện kết hợp với nhiệm vụ xây dựng, củng cố nền quốc phòng toàn dân gắn với thể trận an ninh nhân dân, tăng cường xây dựng các tiềm lực quân sự, quốc phòng vững mạnh, trong đó xác định tiềm lực chính trị - tinh thần giữ vai trò nền tảng, là nhân tố nòng cốt nâng cao chất lượng tổng hợp, sức mạnh chiến đấu của lực lượng vũ trang tỉnh, là điều kiện tiên quyết để giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, bảo vệ vẹn toàn chủ quyền biên giới quốc gia, tạo môi trường thuận lợi để phát triển kinh tế - xã hội.

Trong những năm qua, Tỉnh ủy đã cụ thể hóa các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về xây dựng nền quốc phòng toàn dân, chỉ đạo xây dựng lực lượng vũ trang tỉnh theo hướng “Cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại”. Xác định rõ việc xây dựng tiềm lực chính trị - tinh thần trong lực lượng vũ trang là xây dựng con người, tổ chức nhằm tạo nên sức mạnh toàn diện của lực lượng vũ trang là trách nhiệm của cấp ủy, các cấp chính quyền, của toàn quân và toàn dân.

Để thực hiện yêu cầu đó, trong những năm qua Tỉnh ủy Điện Biên đã tập trung lãnh đạo, chỉ đạo công tác giáo dục chính trị tư tưởng, phổ biến pháp luật và giáo dục truyền thống cách mạng cho lực lượng vũ trang và nhân dân trong tỉnh; nội dung giáo dục chủ yếu là quán triệt quan điểm, đường lối của Đảng về nhiệm vụ quốc phòng - an ninh, bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới; Chỉ thị 05-CT/TW của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, gắn với giáo dục truyền thống cách mạng, truyền thống Điện Biên Phủ Anh hùng, truyền thống vẻ vang của Quân đội nhân dân Việt Nam. Qua đó, tạo sự chuyển biến tích cực về nhận thức, trách nhiệm của các cấp, các ngành, lực lượng vũ trang và nhân dân trên địa bàn về nhiệm vụ xây dựng khu vực phòng thủ, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, góp phần nâng cao chất lượng xây dựng lực lượng vũ trang vững mạnh về chính trị, nhân tố nòng cốt trong xây dựng tiềm lực chính trị - tinh thần của lực lượng vũ trang trong khu vực phòng thủ.

Về mặt tổ chức, cấp ủy, chính quyền tỉnh Điện Biên tập trung lãnh đạo, chỉ đạo xây dựng lực lượng vũ trang tỉnh theo hướng tinh nhuệ, hiệu quả, có sức chiến đấu cao. Trong đó, lực lượng biên phòng có số lượng, chất lượng phù hợp, lực lượng

công an được tổ chức, biên chế tinh gọn ở các cấp; lực lượng dân quân tự vệ được tổ chức “vững mạnh, rộng khắp” lực lượng dự bị động viên được đăng ký, quản lý chặt chẽ. Hiện nay, lực lượng dân quân tự vệ của tỉnh đạt 2% so với tổng dân số, vượt chỉ tiêu 0,2%; lực lượng dự bị động viên được biên chế, sắp xếp vào các đơn vị đạt 95% chỉ tiêu. Đến nay, 100% cán bộ CHQS cấp xã được đào tạo chuyên ngành quân sự; tỷ lệ đảng viên trong lực lượng dân quân tự vệ của tỉnh đạt 22%; các đồng chí xã đội trưởng, cán bộ tiểu đội, trung đội dân quân thường trực, cơ động đều là đảng viên...

Cùng với việc chăm lo xây dựng các đơn vị thường trực vững mạnh về mọi mặt, lấy xây dựng chính trị làm cơ sở, để đảm bảo năng lực “Tham mưu đúng, trúng, hiệu quả” cho các lực lượng vũ trang. Tỉnh ủy, Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã tập trung lãnh đạo, chỉ đạo các cấp, các ngành tổ chức triển khai thực hiện chủ trương, nhiệm vụ, giải pháp phát triển kinh tế, gắn với đảm bảo quốc phòng – an ninh và giải quyết các vấn đề xã hội bức xúc, đảm bảo an sinh xã hội, xóa đói giảm nghèo. Việc xây dựng quy hoạch, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội được gắn kết với nhiệm vụ đảm bảo quốc phòng - an ninh và xây dựng củng cố, tiềm lực phòng thủ tỉnh và khu vực ngày càng vững mạnh. Định kỳ lãnh đạo, chỉ đạo các cấp, các ngành bổ sung, điều chỉnh quyết tâm tác chiến phòng thủ, kế hoạch bảo vệ biên giới hướng Tây, phòng thủ dân sự từ tỉnh đến cơ sở phù hợp với điều kiện thực tế, sát với địa bàn, trong đó lấy việc xây dựng cơ sở xã, phường, làng, bản chiến đấu là trọng tâm, góp phần củng cố thể trận quốc phòng toàn dân, thể trận an ninh nhân dân, tăng cường tiềm lực quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh.

Những kết quả đạt được của Đảng bộ, chính quyền, lực lượng vũ trang và nhân dân các dân tộc tỉnh Điện Biên trong những năm qua đều thể hiện sự kết hợp chặt chẽ hai nhiệm vụ chiến lược; phát triển kinh tế - xã hội, nâng cao đời sống nhân dân, xây dựng và củng cố hệ thống chính trị gắn với tăng cường tiềm lực quốc phòng - an ninh.

Trong thời gian tới cán bộ đảng viên tỉnh Điện Biên nói riêng, lực lượng vũ trang nói chung tiếp tục đứng trước nhiều thử thách khi những biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức lối sống, “tự diễn biến” “tự chuyển hóa” xuất hiện ngày càng nhiều trong khi các thế lực thù địch tiếp tục ráo riết thực hiện âm mưu chiến lược “Diễn biến hòa bình”; nhiệm vụ xây dựng tiềm lực chính trị - tinh thần trên địa bàn tỉnh sẽ tiếp tục giữ vai trò là nhân tố cơ bản, quan trọng tạo nên sức mạnh tổng hợp của khu vực phòng thủ, góp phần bảo đảm an ninh chính trị, tạo điều kiện thuận lợi phát triển kinh tế - xã hội. Để tiếp tục phát huy nhân tố chính trị - tinh thần của lực lượng vũ trang trong xây dựng khu vực phòng thủ, cấp ủy, chính quyền tỉnh Điện Biên xác định tập trung thực hiện tốt một số vấn đề cơ bản sau:

Một là: tập trung lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao chất lượng công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, ý thức, trách nhiệm của các cấp, các ngành, lực lượng vũ trang và nhân dân đối với nhiệm vụ xây dựng khu vực phòng thủ, bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Chủ động phối hợp chặt chẽ với lực lượng vũ trang đứng chân trên địa bàn nắm chắc địa bàn cơ sở; xây dựng và triển khai kế hoạch công tác tuyên truyền, giáo dục chính trị tư tưởng phù hợp từng đối tượng để đạt hiệu quả thiết thực, nhất là ở vùng sâu, vùng xa, biên giới, vùng đồng bào có đạo. Đồng thời, đẩy mạnh các cuộc vận động, phong trào thi đua yêu nước, xây dựng đời sống văn hóa, tinh thần phong phú; tạo môi trường thuận lợi để nhân dân và các lực lượng vũ trang tham gia phát

triển kinh tế - xã hội, giảm nghèo bền vững, xây dựng địa phương, đơn vị vững mạnh toàn diện. Xây dựng lực lượng vũ trang: Chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại; thực sự là lực lượng nòng cốt trong xây dựng thể trận quốc phòng toàn dân, gắn với thể trận an ninh nhân dân, thể trận biên phòng toàn dân.

Hai là: tăng cường củng cố, kiện toàn, xây dựng hệ thống chính trị từ tỉnh đến cơ sở trong sạch vững mạnh, có sức chiến đấu cao, tăng cường vai trò lãnh đạo, quản lý, điều hành của cấp ủy, chính quyền địa phương đáp ứng yêu cầu lãnh đạo, chỉ đạo nhiệm vụ quân sự - quốc phòng địa phương; kịp thời phát hiện và giải quyết dứt điểm, kịp thời những vướng mắc nảy sinh, không để xảy ra các điểm nóng.

Ba là: xây dựng thể trận lòng dân vững chắc, là nội dung cơ bản, có tính chiến lược nhằm củng cố và tăng cường khối đoàn kết toàn dân, đoàn kết quân dân; phát huy tinh thần yêu nước của nhân dân, vận động nhân dân tham gia tích cực vào các hoạt động xây dựng khu vực phòng thủ, bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ chủ quyền biên giới quốc gia. Xây dựng thể trận lòng dân phải thấm nhuần quan điểm “Dân là gốc”, cán bộ là “công bộc” của dân.

Bốn là: tăng cường bảo đảm cơ sở vật chất cho lực lượng vũ trang, làm tăng sức mạnh chiến đấu của quân đội. Tiếp tục đầu tư xây dựng hệ thống công trình phòng thủ, ưu tiên khu vực trọng điểm, then chốt trong khu vực phòng thủ của tỉnh. Quan tâm xây dựng thể trận hậu cần, kỹ thuật trong khu vực phòng thủ, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ. Rà soát, điều chỉnh quy hoạch xây dựng thể trận quân sự trong khu vực phòng thủ đồng bộ với quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Điện Biên giai đoạn đến năm 2020 tầm nhìn đến năm 2030. Đầu tư xây dựng, củng cố doanh trại, trang bị phương tiện cho lực lượng vũ trang cơ động bảo đảm thực hiện nhiệm vụ.

Năm là: lãnh đạo, chỉ đạo lực lượng vũ trang toàn tỉnh chủ động phối hợp với cấp ủy, chính quyền địa phương tích cực tham gia giúp đỡ nhân dân phát triển sản xuất xóa đói giảm nghèo, thực hiện có hiệu quả phong trào “Quân đội chung sức xây dựng nông thôn mới”, hoạt động “Đền ơn, đáp nghĩa”, giúp nhân dân phòng, chống, khắc phục hậu quả thiên tai trên địa bàn và triển khai thực hiện tốt công tác chính sách quân đội và hậu phương quân đội.

Với niềm tin, phấn khởi từ những kết quả đạt được, nền tảng tiềm lực chính trị - tinh thần tiếp tục được củng cố phát huy; quyết tâm thực hiện thắng lợi nhiệm vụ chính trị của cấp ủy, chính quyền, lực lượng vũ trang và nhân dân trên địa bàn tỉnh; tin chắc rằng, Điện Biên sẽ tiếp tục là “tiền đồn” vững vàng nơi miền Tây Tổ quốc, tạo môi trường thuận lợi phát triển kinh tế - xã hội, sớm trở thành tỉnh có mức phát triển trung bình trong khu vực trung du và miền núi Bắc Bộ.

002. NGUYỄN HỒNG SÁNG/ Bản mới xuân này// Quân khu 2.- Số Xuân 2017 - Tr.21

Không khí ở bản Mường Toong 8, xã Mường Toong, huyện Mường Nhé, tỉnh Điện Biên vào những ngày cuối cùng của năm Bính Thân thêm tươi vui rộn ràng. Làn khói bếp ấm cúng tỏa ra từ những ngôi nhà gỗ kiên cố, khang trang của các gia đình, khác hẳn với tình cảnh của hai năm trước, họ bị cái đói, cái nghèo bủa vây khi nghe lời kẻ xấu kéo về “miền đất hứa” Cà Là Pá, xã Leng Su Sìn....

Ngày cuối năm, đại diện 25 hộ gia đình dân tộc Mông ở bản Mường Toong 8 tập trung đông đủ ở nhà Trưởng bản Vàng A Khá, để nghe trưởng bản và cán bộ Đội trưởng Đội sản xuất số 5, Đoàn Kinh tế-Quốc phòng (KT-QP) 379, Bộ CHQS tỉnh Điện Biên phổ biến các quy định về đón Tết cổ truyền của dân tộc. Các gia đình trong bản thống nhất, khi họp xong sẽ mổ một con lợn to tại nhà trưởng bản Vàng A Khá để ăn mừng năm thứ hai dân bản Mường Toong 8 có cuộc sống ổn định, no ấm bên dòng Nậm Lay hiền hòa.

Buổi gặp mặt diễn ra ấm áp tình quân dân. Bà con dân bản ai cũng vui vì hầu hết các hộ đều đủ ăn, không còn hộ nào bị đói, bị rét như thời sống lay lắt, vạ vật tại Cà Là Pá, xã Leng Su Sìn, huyện Mường Nhé trước đây. Trung tá Phùng Lư Giang, Đội trưởng Đội sản xuất số 5, Đoàn KT-QP 379 cất giọng chân tình:

- Thưa toàn thể nhân dân! Thấy cuộc sống của dân bản ổn định, no đủ, bộ đội rất vui. Tôi đề nghị đại diện các hộ về phổ biến cho gia đình chấp hành tốt các quy định trong dịp Tết Nguyên đán; không đốt pháo, đánh bạc, ăn uống kéo dài, ảnh hưởng đến sản xuất; đặc biệt là không nghe kẻ xấu tuyên truyền những điều không tốt. Mọi người có nhất trí không ạ...?

- Một tràng pháo tay giòn giã tán đồng cùng những ánh mắt lấp lánh niềm vui, thể hiện lòng biết ơn “bộ đội 379” đã giúp họ thoát cảnh khổ trở về từ “miền đất hứa” Cà Là Pá. Trưởng bản Vàng A Khá đứng lên nói như đinh đóng cột:

- Cuộc sống của dân bản mình được như hôm nay là nhờ ơn Đảng, Chính phủ, chính quyền địa phương, nhất là sự giúp đỡ của bộ đội Đoàn KT – QP 379. Ai còn nhẹ dạ nghe theo kẻ xấu quay lại Cà Là Pá là khổ lắm đấy!

Thấy tôi tò mò muốn hỏi về cuộc sống trước đây của dân bản ở Cà Là Pá, Trưởng bản Vàng A Khá xua tay bảo: Mình không muốn nhắc đến “miền đất hứa” ấy nữa đâu cán bộ à. Nơi ấy khổ lắm! Đói cái bụng lắm! Trước đây, dân bản mình chỉ vì thiếu hiểu biết, trót nghe lời kẻ xấu tuyên truyền bảo cứ di cư đến Cà Là Pá rồi sẽ được cơm no, áo ấm, cuộc sống sung sướng, được “Vua Mông” cấp tiền, cấp lương thực, nước uống, không phải làm gì cả... Nhưng sự thật có phải như thế đâu. Họ lừa dối dân bản mình cán bộ à!

Nhấp ngụm rượu ngô bông rất cổ hợm, trưởng bản Vàng A Khá trầm ngâm một hồi khá lâu như để nhớ lại cuộc sống cơ hàn mà gia đình anh và dân bản trước đây đã trải qua, rồi anh kể cho chúng tôi nghe về “miền đất hứa” Cà Là Pá, nơi 25 hộ dân trong bản đã quyết định rời bỏ hai năm về trước. Theo những gì trưởng bản Vàng A Khá chia sẻ, đồng bào tuy chỉ là một bản nhỏ thuộc xã Leng Su Sìn, huyện Mường Nhé nhưng có tới hơn 400 hộ gia đình các dân tộc sinh sống. Đất chật, người đông cộng với khí hậu khắc nghiệt khiến người dân ở Cà Là Pá phải sống trong điều kiện khó khăn bộn bề: Thiếu đất sản xuất, thiếu nước sinh hoạt, thiếu lương thực, thực phẩm, không điện, không đường, không trường, không trạm, trẻ em đến tuổi không được đến lớp...Hàng chục năm trời, Cà Là Pá như một ốc đảo giữa đại ngàn Tây Bắc.

Trước hoàn cảnh ấy, đầu năm 2014, nghe theo lời khuyên của bộ đội Đoàn KT-QP 379, Trưởng bản Vàng A Khá là người tiên phong rời khỏi Cà Là Pá xuống núi. Rồi anh cùng bộ đội, chính quyền địa phương kiên trì vận động, thuyết phục từng hộ gia đình về đây thành lập bản mới Mường Toong 8. Nhờ sự giúp đỡ tận tình của bộ

đội nên cuộc sống của người dân trong bản sớm ổn định. Tại nơi ở mới, nhân dân được chính quyền cấp đất sản xuất; Đoàn KT-QP 379 hỗ trợ giống, vốn chăn nuôi, trồng trọt; huy động nhân công, phương tiện giúp người dân dựng nhà, làm công trình vệ sinh; xây dựng hệ thống đường nước sạch, trường học, bắc cầu qua suối... giúp người dân yên tâm sản xuất gắn bó với bản mới Mường Toong.

Chúng kiến con cháu hồi hả chuẩn bị cỗ đón xuân, già làng Vừ Dúa Dé cười tôm tèm, vui vẻ bảo: Cán bộ 379 ở lại uống với dân bản mình mấy chén rượu ngô nếp nhé. Nhờ bộ đội mà bản Mường Toong ta mới có cuộc sống no ấm như hôm nay. Xuân mới của người Mông sẽ càng thêm vui khi bộ đội ăn Tết cùng dân bản mình!

Ánh lửa bập bùng giữa sân nhà trưởng bản xua tan cái giá lạnh mùa đông. Quân dân tay trong tay vui múa hát quanh ngọn lửa hồng. Xuân đã về dưới mái hiên.

003. TRẦN HUY/ Xuân ấm áp nơi biên thùy Na Sang// Công an nhân dân.- Số 4211.- Ngày 5/2/2017 - Tr.3

Đèo Ma Thì Hồ uốn lượn từng nhịp. Hai bên đường, những cánh đào rừng đua nhau khoe sắc thắm. Xuân ấm áp đang lan tỏa nơi các chòm bản biên thùy Na Sang, huyện Mường Chà (Điện Biên). Hôm nay, trên nhiều ngã đường, các nam thanh, nữ tú ăn vận trang phục dân tộc: Mông, Thái, Khơ Mú... rực rỡ sắc màu đổ về bãi đất trống bản Na Sang. Với bà con các dân tộc Na Sang, cứ vào dịp đầu xuân, mọi người lại tổ chức các trò chơi truyền thống (ném pao, đánh cù, đẩy gậy...) mừng đón, mong muốn có thêm một mùa xuân ấm áp nữa.

Tinh mơ ngày 1-2 (tức mùng 5 Tết), chị Lò Thị My, ở bản Huổi Xuân, xã Na Sang (Mường Chà) đã trở dậy. Như mọi năm, mùng 5 Tết là thời điểm mà các nam thanh, nữ tú ở các chòm bản lại đổ về bản Na Sang để chơi xuân. Chiếc váy của đồng bào Mông rực rỡ sắc màu nhanh chóng được chị My vận lên người. 9h, nhóm bạn cùng trang lứa trong bản đến gọi cửa, cùng nhau đi chơi hội. Chị My cũng như các bạn cùng trang lứa từ nhiều năm nay, luôn có mặt, tham gia chơi các trò chơi truyền thống trong dịp Tết Nguyên đán. 10h, bãi đất trống nằm nép mình bên con đường liên bản Na Sang đông bà con (chủ yếu là thanh niên) ở các bản: Huổi Xưa, Huổi Lóng, Huổi Hạ, Huổi Xuân đến. Mọi người tới đây, khuôn mặt ai cũng đều ánh lên niềm vui.

Bãi đất trống này vốn là nơi đá bóng của thanh niên trong bản, hôm nay đã được tận dụng để chơi các trò chơi truyền thống nhân dịp đầu xuân. Người đến trước ngồi trước, người đến sau đứng thành vòng tròn bao quanh. Ai cũng dõi chặt mắt vào các trò chơi: ném lao, đánh cù, đẩy gậy... của các nam thanh, nữ tú trong bản. Tiếng hò reo, cổ vũ không ngớt. Không khí của một ngày hội.

Theo lịch phân công tác, Trung úy Quảng Văn Hưng, cán bộ Đội Xây dựng phong trào và phụ trách xã về an ninh trật tự - Công an huyện Mường Chà (Điện Biên) cùng anh Lò Văn Khặt, Phó trưởng Công an xã Na Sang đã có mặt ở đây từ sáng sớm. Nhiệm vụ của Trung úy Hưng hôm nay là cùng cán bộ Công an xã chốt trực, làm nhiệm vụ đảm bảo an ninh trật tự (ANTT) tại khu vực diễn ra các trò chơi xuân trong bản. Chia sẻ với chúng tôi, Trung úy Hưng cho biết thêm, Na Sang là một xã nghèo với 7km đường biên, có 5 dân tộc sinh sống. Tỷ lệ hộ nghèo chiếm trên 70%. Dẫu còn gặp nhiều khó khăn trong cuộc sống, nhưng với bà con các dân tộc Na

Sang, việc tổ chức, tham gia các trò chơi xuân truyền thống vào dịp Tết Nguyên đán đã trở thành món ăn tinh thần không thể thiếu được. Theo phong tục, sau khi đón giao thừa và đi thăm, chúc Tết người thân, bà con trong bản, mọi người (chiếm đa phần là các nam thanh, nữ tú) lại đổ về các bãi đất trống rộng trong bản để chơi xuân. Và hôm nay dù đã là mùng 5 Tết nhưng từ sáng sớm, bãi đất trống của bản Na Sang đã có đông bà con lui tới. Theo lời của Trung úy Quảng Văn Hưng, mọi người đến chơi các trò chơi xuân đông, nhưng tất cả đều có ý thức cao nên hiện tượng chen lấn xô đẩy hay những mâu thuẫn, xích mích không hề xảy ra. Bởi, với bà con các dân tộc Na Sang, đầu xuân năm mới, việc cãi cọ, xích mích, đánh chửi nhau là điều rất tối kị.

Dịp Tết Nguyên đán năm nay, gia đình bà Lò Thị Von, ở bản Cò Đưa (Na Sang) có đông người đến chơi nhà, chúc Tết. Bà Von là người dân tộc Khơ Mú, mẹ của liệt sĩ Lò Văn Ren. Năm nay bà đã 95 tuổi, nhưng bà khá minh mẫn. Thấy Đại úy Hạng A Lồng, Đội trưởng Đội An ninh và các cán bộ của Công an huyện Mường Chà đến chơi nhà, bà Von phấn khởi lắm. Phấn khởi vì dịp Tết này, lại có cán bộ Công an huyện lui tới. Cậu con trai út Lò Văn Săn và cô con dâu Cà Thị Quy đang sắp xếp lại các bao thóc vội dùng tay, rót nước mời các thành viên trong Tổ công tác của Công an huyện. Bên ly trà nóng dịp đầu xuân, Đại úy Hạng A Lồng đã thăm hỏi, chúc sức khỏe bà Lò Thị Von và người thân trong gia đình. Anh Lò Văn Săn khoe với Đại úy Lồng rằng, năm nay được mùa, nên gia đình đã tích trữ được 30 bao thóc. Tết có thịt, có rượu, nên không còn lo có khách đến chơi nhà trong dịp Tết như thời gian trước nữa.

Trò chuyện với bà Von rồi, Đại úy Lồng tranh thủ phụ giúp anh Săn sắp xếp lại các bao thóc. Cái bắt tay thật chặt xuất hiện sau khi hàng chục bao thóc được xếp ngay ngắn nơi góc nhà. Dù không nói ra, nhưng chỉ bấy nhiêu thôi cũng đủ thấy rằng, tình người, tình quân dân đã đẩy lùi khó khăn. Sắc xuân đang lan tỏa nơi đây.

Đại úy Vừ A Bình, Phó trưởng Công an huyện Mường Chà cho hay, nhằm đảm bảo ANTT trong dịp Tết Nguyên đán trên địa bàn, ngay từ đầu tháng Chạp âm lịch, Công an huyện đã xây dựng kế hoạch, phân công cán bộ bám địa bàn, đón Tết cùng bà con các thôn bản. Theo đó, sau khi tổ chức Tết chung tại đơn vị vào ngày 25 tháng Chạp, các cán bộ Công an huyện phụ trách xã đều xuống “cắm” tại 12 xã, thị trấn. Qua đó, phối hợp với chính quyền địa phương giải quyết, xử lý kịp thời các vụ việc phát sinh có liên quan đến ANTT, nhất là tại các điểm diễn ra lễ hội, chơi trò chơi truyền thống vào dịp đầu năm có đông bà con đến. Nhờ vậy, đến nay, sau mấy ngày Tết Nguyên đán cổ truyền, trên địa bàn không xảy ra bất cứ sự việc phức tạp nào liên quan đến ANTT.

004. P.V/ Sỡ sớm nâng cấp sân bay Điện Biên Phủ// Pháp luật Việt Nam.- Số 51.- Ngày 20/2/2017 - Tr.7

Tại buổi làm việc giữa Bộ trưởng Bộ GTVT Trương Quang Nghĩa với lãnh đạo tỉnh Điện Biên, Chủ tịch UBND tỉnh Điện Biên Mùa A Sơn cho biết: Với hiện trạng hạ tầng kỹ thuật hiện nay, sân bay Điện Biên chưa phát huy được tiềm năng, chưa khai thác được máy bay công suất lớn và mở nhiều đường bay quốc nội, quốc tế. Ông Sơn đề nghị Bộ GTVT phê duyệt điều chỉnh Quy hoạch Cảng hàng không Điện Biên giai đoạn đến năm 2020 và định hướng đến năm 2030. Theo đó giai đoạn đến năm 2020 đầu tư nâng cấp sân bay để đủ điều kiện khai thác máy bay A320/A321 và

tương đương trở lên, giảm giá cước, đáp ứng nhu cầu của khách hàng. Trước đề nghị trên, Bộ trưởng Bộ GTVT Trương Quang Nghĩa khẳng định, mặc dù nguồn vốn ngân sách theo kế hoạch trung hạn rất hạn chế, song Bộ GTVT vẫn sẽ ủng hộ, phối hợp chặt chẽ với tỉnh Điện Biên tìm nguồn vốn cho đầu tư phát triển hạ tầng giao thông trên địa bàn tỉnh.

005. CH.TRUNG/ 13 tỉnh, thành phố đang chuyển đổi mã vùng điện thoại từ 11/2// Người lao động.- Số 7461.- Ngày 9/2/2017 - Tr.7

Theo quyết định của Bộ Thông tin - Truyền thông, từ ngày 11/2, mã vùng điện thoại của 13 tỉnh, TP bắt đầu đổi mã vùng, gồm: Sơn La, Lào Cai, Lai Châu, Điện Biên, Yên Bái, Quảng Bình, Quảng Trị, Thừa Thiên Huế, Quảng Nam, Đà Nẵng, Thanh Hóa, Nghệ An, Hà Tĩnh. Việc chuyển đổi mã vùng điện thoại sẽ kết thúc vào ngày 14/4.

STT	Tỉnh/thành phố	Mã vùng cũ	Mã vùng mới
<i>Hoàn thành chuyển đổi từ 13.3</i>			
1	Sơn La	22	212
2	Lai Châu	231	213
3	Lào Cai	20	214
4	Điện Biên	230	215
5	Yên Bái	29	216
6	Quảng Bình	52	232
7	Quảng Trị	53	233
8	Thừa Thiên - Huế	54	234
9	Quảng Nam	510	235
10	Đà Nẵng	511	236
11	Thanh Hóa	37	237
12	Nghệ An	38	238
13	Hà Tĩnh	39	239

006. H.A/ Quy tập 29 hài cốt liệt sĩ hy sinh tại Lào// Cựu chiến binh Việt Nam.- Số 1164.- Ngày 23/2/2017 - Tr.11

Vừa qua, tại NTLS Tông Khao, Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh Điện Biên tổ chức Lễ đón nhận, truy điệu và an táng 29 hài cốt liệt sĩ là quân tình nguyện và chuyên gia Việt Nam hy sinh trên đất bạn Lào.

Đây là kết quả tìm kiếm của Đội quy tập hài cốt liệt sĩ Quân khu 2 trong giai đoạn 1, mùa khô 2016-2017 trên đất bạn Lào. Trong số 29 hài cốt liệt sĩ tìm thấy đợt này có 15 hài cốt liệt sĩ xác định được danh tính, quê quán và đều là cán bộ, chiến sĩ của Sư đoàn 316 hy sinh trong khoảng thời gian tháng 3 và tháng 4 năm 1962 trong chiến dịch giải phóng Luông Nậm Thà (CHCDND Lào).

Ngay sau lễ đón nhận, truy điệu tại tỉnh Điện Biên, Đội tìm kiếm, quy tập hài cốt liệt sĩ Quân khu 2 sẽ phối hợp với các tỉnh, thành phố: Điện Biên, Vĩnh Phúc, Phú Thọ, Hà Nội, Bắc Kạn, Cao Bằng để bàn giao 15 hài cốt liệt sĩ có danh tính về an táng tại quê nhà./.

007. TTXVN/ Mưa đá cường độ lớn tại Điện Biên// Quân đội nhân dân.- Số 20056.- Ngày 4/2/2017 - Tr.8

Vào hồi 17 giờ 30 phút ngày 3/2, trên địa bàn tỉnh Điện Biên đã xảy ra mưa đá lớn kèm theo gió lốc tại các địa phương phía Tây và Tây Bắc của tỉnh. Đặc biệt, tại một số khu vực của huyện Mường Nhé, Nậm Pồ và thị xã Mường Lay đã xảy ra mưa đá với cường độ lớn. Một số nhà dân bị tốc mái, diện tích hoa màu và cây ăn quả bị hư hỏng. Trận mưa đá xảy ra với cường độ rất lớn, khiến cho nhiều khu vực bị phủ một lớp đá dày tới gần 10cm. Hiện tại vẫn chưa xác định được mức độ thiệt hại, nhưng vườn cây của một số hộ dân đã bị dập nát. Do mưa lớn kèm theo gió lốc, nước tràn vào nhà một số hộ dân, làm ướt đồ đạc, tài sản trong nhà. Tại huyện Mường Nhé, mưa lớn kèm theo gió lốc xảy ra trên toàn huyện. Tại các xã: Xín Thầu, Sen Thượng và Leng Su Sìn đã xảy ra mưa đá, làm thiệt hại một số diện tích rau màu và cây ăn quả. Nhà của một số hộ dân đã bị lốc cuốn bay mái tôn. Tại thị xã Mường Lay cũng xảy ra mưa đá trong khoảng 15 phút, nhưng cường độ không lớn như tại các huyện: Nậm Pồ và Mường Nhé.

008. XUÂN TU/ Xử lý triệt để tình trạng nước sinh hoạt có mùi hôi// Gia đình và xã hội.- Số 20.- Ngày 16/2/2017 - Tr.16

Những ngày gần đây, nhiều hộ dân sử dụng nước máy sinh hoạt trên địa bàn TP Điện Biên Phủ và huyện Điện Biên (tỉnh Điện Biên) phản ánh tình trạng nước sinh hoạt có mùi hôi. Điều này đã khiến nhiều người dân hoang mang, lo lắng.

Trao đổi về vấn đề này, ông Phạm Quang Tuấn, Giám đốc Công ty cổ phần Cấp nước Điện Biên cho biết: Nguyên nhân nguồn nước có mùi được xác định xuất phát từ nơi đầu nguồn nước. Cách đây khoảng một tháng, đơn vị thi công thủy lợi Nậm Khâu Hu đã tiến hành ngăn dòng chảy suối Nậm Khâu Hu để thi công các hạng mục của công trình. Việc ngăn dòng chảy khiến mực nước dâng lên cao, một số cây cối bị ngập trong nước. Trong khoảng thời gian này, do bị ngập lâu trong nước, cây cối bắt đầu bị úng, phân hủy khiến nguồn nước chuyển màu và có mùi hôi. Tình trạng nước có mùi bắt đầu xảy ra từ ngày 12/2.

Sau khi phát hiện tình trạng trên, công ty đã kịp thời dừng sản xuất nước trong khoảng 5 tiếng đồng hồ trong ngày 12/2 để xử lý nguồn nước; đồng thời, cử cán bộ xuống một số hộ dân sử dụng nước trên địa bàn lấy mẫu nước về phân tích. Đến chiều 13/2, tình trạng nước sinh hoạt có mùi hôi đã được xử lý triệt để, các chỉ tiêu hóa nghiệm đều đạt tiêu chuẩn an toàn và không gây ảnh hưởng đến sức khỏe.

Ông Phạm Quang Tuấn cũng cho biết, nguồn nước vẫn đảm bảo an toàn, người dân không nên quá lo lắng. Nếu gia đình nào vẫn phát hiện nước có mùi lạ là do lượng nước đó còn tồn đọng trong bể, téc chứa nước. Khi xả hết lượng nước còn tồn đọng, tình trạng nước có mùi sẽ không còn nữa.

009. XUÂN BA/ Chuyện Mường Nhé, Mường Tè - Kỳ I: Cũ, mới Mường Tè// Tiền phong.- Số 46.- Ngày 15/2/2017 - Tr.9

Liên tục lắc lư gập ghềnh đường lên Mường Tè nhưng lần sau đường sá dễ đi hơn lần trước. Nghe kê lại hồi những năm sáu, bảy rồi tám mươi, Mường Tè của Lai

Châu thên thàng mênh mông nghèu khó cứ như biệ lập với vùng xuôi, với thê giới bên ngoài vì không có đường lên. Nghe đâu nguồn tiếp tế chính cho dân và cán bộ giáo viên là những chuyên trục thẳng vài ngày một lần chở gạo, muối mắm, dầu hỏa. Bây giờ, theo sự chia tách thành hai tỉnh Lai Châu và Điện Biên, Mường Tè mênh mông ngày trước đã chia cho cả hai tỉnh thành Mường Tè của Lai Châu và Mường Nhé của Điện Biên.

Đêm nằm ở một khách sạn được coi là khá nhất thị trấn huyện lỵ Mường Tè đâm khó ngủ khi nghe ông bạn kiến trúc sư cùng phòng cứ phàn nàn mãi là Mường Tè, một thị trấn mới với sự đầu tư lớn quá thừa điều kiện và thời gian để quy hoạch một thị trấn miền ngược cho nó ra hồn, đúng cái nghĩa của nó? Ấy là hồi chiều chúng tôi đã dọc ngang khắp thị trấn thủ phủ huyện lỵ Mường Tè mới nằm ven Sông Đà này thấy y sì phọc cái kiểu xây cất bày biện của một thị trấn, thị tứ miền xuôi! Nhà của dân, trụ sở cơ quan công quyền, hàng quán cũng giăng mắc kiểu bê tông hộp san sát, cảm thấy lóe ra chút bản sắc dân tộc của một thủ phủ miền ngược Mường Tè? Nhưng đã lỡ, đã đánh xổng thời cơ ấy mất rồi biết làm sao. Mường Tè đương còn bao thứ lo khác bọn bề bực xúc...

Tôi ngó qua quyết định phê duyệt danh sách hộ nghèo các xã và thị trấn Mường Tè năm 2016 cụ thể có 5.338 hộ nghèo với tổng số 27.073 nhân khẩu mà không ghim được cảm giác sừng sốt. Phác nhanh con tính như vậy gần 80% số hộ nghèo toàn Mường Tè. Bươn bả mấy ngày trên những tuyến tỉnh lộ, huyện lộ đã tạm thên thàng dẫn vào các bản thăm thăm xa ngái của Lai Châu và Điện Biên mới thấy sự đầu tư của nhà nước cho vùng này rất lớn. Rất nhiều tỷ đồng cho mỗi km ở xứ xa xôi này. Rồi những khoản không nhỏ trợ cấp cho các xã mà mỗi năm thu chỉ chiếm vài phần trăm cho số chi.

Nhưng tại các trụ sở UBND xã như Tà Tổng cũng có những thứ lạ, bắt mắt. Đó là các bản thông báo bằng khổ giấy A4 in con chữ vi tính khổ to, rõ ràng. Thông báo gì vậy? Chẳng hạn mức thu lệ phí áp dụng tại UBND xã *như chứng thực di chúc; chứng thực bản từ chối di sản; chứng thực chữ ký cá nhân...* cao nhất là 20 ngàn đồng thấp là 2.000 đồng mỗi trường hợp. Công khai thông báo việc giải quyết tranh chấp đất đai không lớn lắm đã giải quyết ổn thỏa giữa 2 xã Tà Tổng và Mù Cả của huyện Mường Tè. Tại trạm xá Tà Tổng, tôi đọc được bản báo cáo nội dung không tảo hôn kết hôn với người có cùng chung ông bà để mục đích vì chất lượng giống nòi. Tất nhiên ở dưới xuôi việc này cấm kỵ và xa lạ nhưng trên vùng cao này tập tục, hủ tục ấy đã từng lê thê dai dẳng. Kèm các khoản nhắc nhở là việc phạt cho mỗi trường hợp. Như phạt từ một triệu đến ba triệu đối với hành vi kết hôn giữa những người có họ trong phạm vi 3 đời. Rồi nạn tiền giả từng nghe dưới xuôi nhưng cũng chỉ lảng máng, nhưng tại Ủy ban xã Pa Ủ heo hút, có cảm giác thú vị khi đọc được bản hướng dẫn tỉ mỉ những loại tiền giả, các mẫu tiền không đủ tiêu chuẩn lưu thông do Ngân hàng Nhà nước ban hành. Tôi trộm nghĩ, dẫu đâu đó trên Mường Tè bao la còn không ít những thiếu thốn đói nghèo nhưng những tín hiệu trên như đóm lửa thấp sáng cơ hội để sẵn sàng nhân rộng ra những mảng sáng rộng khắp của thứ văn hóa văn minh thời hội nhập. Mà trước tiên hội nhập hòa đồng không bơ vơ lạc lõng với miền xuôi, với cộng đồng các dân tộc Việt ta.

Tên xã cũng là tên huyện. Xe qua xã Mường Tè mà không được dừng lâu bởi cho kịp với giờ làm việc với anh em đồn công an Pác Ma như đã hẹn. Tiếc không có thời gian để tìm đến cái bản Pháp từng lưu đày Luật sư Nguyễn Hữu Thọ suốt 2 năm 1950-1952. Xã Mường Tè có khúc sông Đà vẫn vắt trong in bóng núi hần rõ những bản với những ngôi nhà sàn kiểu mới thanh mảnh có nương ngô thửa rau cải hoa vàng rộm... Không khí lạnh lẽ trong lành, đường sá sạch nuốt như lau như ly, nhưng thuở ấy lại là nơi lam sơn chướng khí mà thực dân Pháp lưu đày hồng dật tất chí khí cách mạng của luật sư trẻ Nguyễn Hữu Thọ.

Gặp ghềnh lắc lư rồi cũng đến được Mù Cả. Ông bạn Như Phong rủ tôi ghé nhà Khoàng Phu Cà. Nhân vật người Hà Nội độc đáo này chúng tôi đã gặp cách đây 2 năm ở đồn biên phòng Ka Lăng. Và trước nữa, tại Trụ sở Trung ương Đoàn 60 Phố Bà Triệu, Hà Nội đầu năm 1982. Tôi may mắn có mặt tại cuộc gặp giữa Ban Bí thư Trung ương Đoàn với các chiến sĩ biên phòng đã lập công xuất sắc trong các cuộc chiến đấu bảo vệ biên cương phía Bắc trong đó có Đồn trưởng Đồn Biên phòng 311 Pác Ma - Đại úy Khoàng Phu Cà. Chiến công cùng tài nghệ bắn tỉa của Khoàng Phu Cà đồn Pác Ma Mường Tè năm ấy từng vang danh qua báo chí một thời. Tôi cũng được biết trước đó anh lính trẻ Khoàng Phu Cà được chọn đi thi bắn súng ở nước ngoài do đích thân chuyên gia Liên Xô phụ trách rèn cặp. Nhưng tại trung tâm huấn luyện đã xảy ra một trục trặc.

Trục trặc ấy là ở khâu luyện tay. Chuyên gia bắt buộc mỗi xạ thủ phải buộc dây vào viên gạch nặng treo ở cổ tay ý chừng để luyện gân luyện cốt gì đó. Vốn tính bộp chộp, Cà không đồng ý: *Cái tay cầm súng không run là do cái gân... trời sinh ra cho mỗi người! Ai may thì người đó được nên mới có chuyện người bắn giỏi người bắn kém!*

Nghe vậy, ông thầy người Liên Xô cáu. Thế là Cà bị loại, bị đề nghị trả về đơn vị cũ. Không vui cũng chả buồn, Cà lẳng lẳng chấp hành. Và về đơn vị, Cà vẫn là tay thiện xạ nổi danh.

Lòng nhà rộng của người sĩ quan cấp tá biên phòng về hưu cứ thom sục thứ khói bếp không biết chụm bằng thứ củi gì? Năm tháng vèo qua. Bờ vai Khoàng Phu Cà vẫn chắc khừ như năm nào.

Ông Cà nếp tẻ đủ cả. Cô con gái út Khoàng Gió O đã lấy chồng, hiện là giáo viên trường PTCS bên xã Tà Tổng. Anh con trai Khoàng Thanh Bình nổi nghiệp bố hiện là trung úy Đồn Biên phòng Pa Vệ Sủ. Bình cũng thừa hưởng được gen bố tài thiện xạ. Pa Vệ Sủ là địa danh có ngọn Pu Si Lung hiểm trở cao trên 3.000 thước, cao nhất Lai Châu. Con trai ông Cà và đồng đội đồn biên phòng Pa Vệ Sủ ngày đêm canh giữ khu vực biên giới trong đó có xã Pa Vệ Sủ rộng tới 244 cây số vuông nhưng chỉ có 1.552 người dân. Pa Vệ Sủ có cột mốc số 42 trên đỉnh Pu Si Lung thiêng liêng cách Thủ đô Hà Nội hơn 700 cây số.

Mường Tè cũ trước đây và Mường Tè, Mường Nhé mới có thầy giáo Nguyễn Văn Bôn quê ở Hải Dương lên dạy học ở Mường Tè chịu thương chịu khó gieo cái chữ cho đồng bào dân tộc liền mấy chục năm trời. Lúa Khoàng Phu Cà và nhiều người khác trong đó có không ít vị trong lứa lãnh đạo cũ của Lai Châu, Điện Biên là học trò cũ của thầy. Ngồi bên tôi trên xe về Sín Thầu là Pờ Sỉ Sơn, Phó công an huyện Mường Nhé có bố là Pờ Go Loong, Chánh án Tòa án huyện Mường Nhé là

học trò cũ của thầy Bôn. Năm gần đây khi thầy Bôn còn khỏe, cảm cái ơn của các trò vùng cao mời nhiệt thành quá, thầy Bôn đã cất công lên Mường Tè lần về xã Mù Cả ăn tết với bà con. Cái xã mang cái tên đến tức trời Mù Cả nguyên từ Mo Cá (đường ngựa đi) trong tiếng người Hà Nhì sau người ta gọi chệch đi là Mù Cả bây giờ đã trở thành điểm sáng về giáo dục không riêng Mường Nhé mà cả Điện Biên.

Xe chúng tôi xuyên mãi rừng Mường Nhé để ngược về Sín Thầu. Tạm giải lao cũng vừa lúc dừng ở đồn biên phòng Leng Su Sìn. Anh em chúng tôi hết thấy nghiêm trang hồi lâu, nén hương rung rung trong tay trước tượng đài anh hùng liệt sĩ Trần Văn Thọ. Đồn là nhà, biên giới là quê hương. *Slogan* ấy hằng bao nhiêu năm của bộ đội biên phòng. Trần Văn Thọ đã làm hơn thế là lấy các bản của Mường Nhé làm nhà, thay cho quê nhà Phú Thọ hằng bao năm.

Mỗi đận về phép Trần Văn Thọ mang hạt giống, lưỡi cày 51, cuốc, liềm hái lên Mường Tè. Nên bây giờ mới có những cái tên do dân Mường Tè đặt, người Mường Tè gọi là *đường ông Thọ. Khu ruộng ông Thọ*. Nhiều cái tên về ông Thọ như thế lắm. Chiến sĩ công an vũ trang Trần Văn Thọ thành tâm với Mường Nhé bươn bả đến kiệt sức với Mường Nhé và những cơn sốt rét rừng đã cướp mất anh. Người nhà sang cát mang anh về xuôi nhưng hồn cốt anh còn mãi với Mường Nhé. Công nhận nghệ sĩ điêu khắc nào đã cảm được nghĩa khí cũng như linh khí của người chiến sĩ công an vũ trang mà dựng một nhóm tượng rất hồn cốt. Trần Văn Thọ như một biểu trưng cho lời nguyện rằng ăn ở sống sao cho phải đạo với Dân...

Phía trước đồn Leng Su Sìn nơi anh hùng Trần Văn Thọ ra đi có một ao sen. Lạ mắt ngạc nhiên sao xứ rừng núi điệp trùng này lại có sen? Chuyện với anh em đồn biên phòng, hóa ra ngày xa ấy một chiến sĩ tên là Luận quê Nam Hà trong một đợt phép xuôi đã thủ mấy củ sen trong ba lô mang lên. Củ sen ngày ấy của người chiến sĩ biên phòng đau đáu nhớ quê trũng đồng chiêm dần dà đã gây thành ao trên đất Mường Nhé vời xa.

010. XUÂN BA/ Chuyện Mường Nhé, Mường Tè - Kỳ 2: Gặp lại Sín Thầu// Tiền phong.- Số 47.- Ngày 16/2/2017 - Tr.9

Tôi đã hai lần về bản Sín Thầu của Mường Nhé nơi cực Tây Tổ quốc, nơi có ngã ba biên giới Việt - Lào - Trung, nơi “một tiếng gà gáy ba nước cùng nghe”. Sín Thầu có cột mốc số 0, ở tọa độ 22°23’59”B (độ vĩ Bắc), 102°8’42”Đ (độ kinh Đông).

Chuyện về Pờ Hùng Sang sinh viên đầu tiên của người Hà Nhì tốt nghiệp đại học báo chí của Học viện Báo chí tuyên truyền là chất liệu người làm nghề viết lách, nếu có tài sẽ dựng lên những thứ hút bạn đọc, có thể là phim ảnh tiểu thuyết về dòng họ Pờ người Hà Nhì ở vùng biên viễn cực Tây Tổ quốc. Nhưng tiếc, bây giờ chưa có. Tôi chỉ sơ lược vờ vạc thế này.

Lần ấy lên cột mốc số 0. Qua một khu nhà nép bên đường kiểu trang trại khá khang trang, chúng tôi ghé vào. Khu nhà, chỗ tường trình bằng đất, chỗ tường đá phòng khách rồi hành lang rợp mát uyển chuyển các thứ cây cảnh. Khoảnh sân tinh tươm, có chỗ nghinh phong uống trà. Cỡ trăm du khách ghé đây có vẻ lọt thỏm? Rõ là một tay có máu mặt lẫn khiếu thẩm mỹ thì mới xây cất nên một cơ ngơi bắt mắt thế

này. Chủ nhân không phải là đại gia dưới xuôi lắm tiền lên mạn ngược để trốn đời mà là dân bản địa hẳn hoi. Đáng lừ đừ, ít nói. Người vạm vạp. Thờ thả buông từng tiếng một, ông là Pờ Dền Sinh, nguyên Bí thư kiêm Chủ tịch UBND xã Sín Thầu.

Ngồi chuyện mới lóe ra lắm thứ. Ông Sinh là con trai thứ sáu của một gia đình có 11 anh chị em họ Pờ. Người anh cả là Pờ Sĩ Tài, từng là công an xã Sín Thầu, người mà cách đây ba năm nhà báo Như Phong đưa tôi lên Mường Nhé ghé chơi có giới thiệu là anh kết nghĩa. Chuyện anh em kết nghĩa, từ những ngày Như Phong còn là anh chiến sĩ công an vũ trang trẻ măng đóng quân ở ngã ba biên giới. Pờ Sĩ Tài trọng lượng cơ thể trên một tạ, nổi danh thiện xạ đánh nhau với gấu, mưu trí bắt được cả hổ. Những năm ngã ba biên giới này tao loạn hết thỏ phỉ lại chiến tranh biên giới phía Bắc, sự phối hợp hiệu quả của an ninh địa phương Sín Thầu và lực lượng chủ lực, vai trò của Trường công an xã Pờ Sĩ Tài nổi trội tới mức bọn thỏ phỉ trước đây cũng như thám báo sau này đã treo giải phải lấy cái đầu của Pờ Sĩ Tài. Nhưng nhờ sự mưu trí dũng cảm, giỏi nghiệp vụ, lại được sự che chở giúp đỡ của dân, Pờ Sĩ Tài nhiều phen thoát hiểm.

Con dòng cháu giống. Chả phải ngẫu nhiên mà dòng họ Pờ có căn cốt cả. Ông cụ thân sinh Pờ Sĩ Tài, là Pờ Pồ Chừ - đảng viên đầu tiên của vùng ngã ba biên giới. Từng làm chủ tịch huyện có nhiều thành tích nhưng ông vẫn có mối hận là văn hóa kém nên làm việc rất khó! Vì thế nên ông hối hả thúc giục con cái phải siêng năng đi học cái chữ. Những năm sau chiến thắng Điện Biên Phủ, tuy chỉ cách Điện Biên hơn 200 cây số nhưng biên ải cực Tây gần như biệt lập bởi không có đường sá nào đến được.

Ông Pờ Sĩ Tài, người anh cả, làm trưởng ban Công an xã Sín Thầu đến mấy chục năm. Sín Thầu là xã đầu tiên có ban công an được phong tặng danh hiệu Anh hùng lực lượng vũ trang. Mấy người con của ông Tài nay đều phương trưởng. Người con cả là trung tá Pờ Chí Lìn, chính trị viên phó huyện đội Mường Nhé. Pờ Pờ San là thượng úy công an huyện, Pờ Trinh Phạ là phó chủ tịch UBND xã Sín Thầu...

Người anh thứ hai là Pờ Gia Tự trước khi về hưu là phó chánh án TAND huyện Mường Tè. Người anh thứ ba là Pờ A Sinh, có người con gái đang là chủ tịch HĐND xã. Người chị thứ tư là Pờ Mì Đu có năm người con là sĩ quan trong lực lượng vũ trang. Ông anh thứ năm chính là Bí thư Huyện ủy Mường Nhé Pờ Diệp Sàng.

... Câu chuyện chúng tôi tiếp tục sau thủ tục thấp hương cho người anh ruột của chủ nhân Pờ Dền Sinh là Pờ Sĩ Tài cách đó không xa. Ông Tài mất năm ngoái vì trọng bệnh. Chuyện nói chuyện. Hóa ra ông Bí thư kiêm Chủ tịch Pờ Dền Sinh không chỉ học văn hóa giỏi mà còn có đầu óc, năng khiếu làm kinh tế. Pờ Dền Sinh chăn nuôi cá, nuôi bò, nuôi trâu đều giỏi. Sín Thầu đang còn nhiều hộ nghèo nhưng so với trước đã là một trời một vực. Sự đổi thay, theo kiểu nói của ông Sinh là “Trước đây dân Sín Thầu nghiện nhiều lắm, bản nào cũng có người nghiện, cả xã có 1.350 người mà hơn 120 người nghiện. Những năm 1990 Sín Thầu vẫn biệt lập, hầu như nhà ai cũng có nương thuốc phiện. Mình làm cán bộ, muốn cho dân không đói thì phải giúp dân không nghiện”.

Bao nhiêu nỗ lực, công sức đã bỏ ra của cả cán bộ lẫn dân và bộ đội biên phòng. Nhiều người nghiện đã cai nghiện, đổi đời. Ông Trang Váng Sinh ở bản Tá Miếu - người có đàn bò hơn 100 con - nói rằng ông phục ông Sinh, học cách làm kinh tế của ông Sinh mà nay ông thành “vua bò” của ngã ba biên giới.

Đời sống dân Sín Thầu ngày một nhỉnh lên do phát triển đàn trâu, bò. Thú trâu Sín Thầu thuần chủng to khỏe, lái buôn dưới xuôi kéo lên chọn được giá lắm. Nhất là trâu chọi. Chuyện con trâu, con bò ở Sín Thầu bây giờ cũng nhiều khê phát sinh chuyện nhỏ thôi nhưng cũng bận tâm. Bên kia biên giới không hiểu sao rất chuộng mua phân trâu, bò! Mà oái oăm lại phải là thứ... khô! Cứ 10 tẻ quy ra tiền Việt đâu như 30 ngàn 10 kg khô. Dân bên này đổ xô đi nhặt phân trâu bò về phơi. Mãi rồi cũng hết. Họ phải lần vào rừng tìm đến những nơi trâu bò thả rông. Dân vùng cao có tập quán thả rông trâu bò trong rừng. Cai quản điều hành đàn trâu bò hàng chục, hàng trăm con của mỗi gia đình thường là... con đầu đàn rất tinh khôn. Vậy nên chỗ ngủ tập trung liên tục bị quấy nhiễu do đám nhặt phân làm phiền. Con đầu đàn mới này ra cái lộ trình dẫn đàn đi đâu đó mà người chủ đàn trâu bò phải khốn khổ đi tìm thú gia súc đi lạc ấy. Chuyện nhỏ nhưng gây ra không ít những xáo trộn!

Xe qua một con suối, bắt chợt một khung cảnh quen mà lạ. Chao ôi la liệt chất ngất những dãy dài thứ lá dong rừng biếc xanh. Từng đoàn các cô gái người Giáy, người Hà Nhì váy hoa, áo chàm khuôn mặt bừng đỏ vừa dốc sức gùi từng bó lá dong trong rừng ra. Bên những khuôn mặt hồng tươi là những gùi lá biếc xanh phối màu gợi cảm nhận về sức sống tràn trề, rạo rục. Hóa ra rừng Mường Nhé là cái mỏ là thổ ngời của thứ lá dong rừng theo xe tải kìn kìn đổ xuôi mỗi cỡ gần tét. Dân trên này vào rừng cắt lá rồi gùi ra cứ tập kết ở đây khắc có xe tải cất. Một cậu to khỏe bên Truyền hình an ninh lân la đến bên một cô gái thấp bé thử khoác cái gùi lá mà cô vừa đặt xuống. Những là lấy đà cùng bậm môi nhưng anh chàng không sao cất nổi gùi lá lên. Lèn cứng trong gùi là những bó lá. Mỗi bó 50 lá. Hỏi bán buôn bán cất bao nhiêu một bó? Trời đất chỉ có 3 ngàn. Tôi loáng thoáng biết mỗi bó lá đẹp như thế này chợ dưới xuôi là 35-40 ngàn một bó. Phác nhanh một con tính. Cả một ngày chui nhủi trong rừng rồi cật lực gùi ra cách đường đến mấy cây số, nếu có xe đến cất kịp thì mỗi cô kiếm chưa nổi trăm ngàn. Kiếm được đồng tiền ở vùng đồi, đèo Mường Nhé hăng còn nhọc nhằn lắm lắm?

Tôi đang ngồi với Bí thư Huyện đoàn Mường Nhé Pờ Hùng Sang. Tốt nghiệp đại học báo chí, Pờ Hùng Sang không đi làm báo mà về Mường Nhé làm ở Huyện ủy. Một thời gian sau được phân công đảm trách công tác Đoàn. Chuyện với người con trai cả của Pờ Dần Sinh ở tuổi 33 có cảm giác là lạ? Hai cha con nhập thế, hăng tậm gọi vậy- với cái cách vừa giống vừa khang khác? Giống là cái đích làm cho dân vùng cao mở mắt. Khác là anh con được đào tạo được học hành bài bản. Tuy nghiệp vụ báo chí nhưng được rèn luyện một thời gian ở huyện ủy. Cũng chả nên coi cái địa bàn Sín Thầu với những công việc bán bách kinh tế xã hội một thời của ông bố đơn giản hơn mảng công tác Đoàn và phong trào thanh niên của một Mường Nhé minh mông rộng gần gấp đôi tỉnh Thái Bình của anh con trai? Ông bố không ít phen sốt ruột thấy anh con từng lúng túng xoay xỏa với phong trào thanh niên và công tác Đoàn? Có người từng nói với ông bố rằng, anh con cầm cái chân luân chuyển hết nhiệm kỳ sẽ ấm chân ở vị trí khác? Không biết ông bố có tâm trạng ấy không nhưng ngồi với ông Sinh, ông thẳng tuột rằng rất lo cho anh con trai. Không lo sao được bởi Mường Nhé đâu phải là ốc đảo biệt lập. Dân, nhất là người trẻ nói gì họ cũng nghe bảo gì họ cũng làm? 1/3 cư dân Mường Nhé là người trẻ tuổi trưởng thành. 1/3 người trẻ, số lao động chủ lực thế hệ vàng ấy được bố trí ở lĩnh vực mảng miếng nào của mặt bằng kinh tế

xã hội của Mường Nhé, điều không phải cứ giao khoán cho cánh Đoàn! Sáu hệ phái của Đạo Tin Lành đang âm thầm quyết liệt giành con chiên, giành tín đồ của mình là đang nhắm vào đội ngũ 1/3 cư dân trẻ Mường Nhé kia. Rồi bao nhiêu thứ tệ nạn khác đang giăng, đang bủa vây người trẻ...

“Trước đây dân Sín Thầu nghiện nhiều lắm, bản nào cũng có người nghiện, cả xã có 1.350 người mà hơn 120 người nghiện. Những năm 1990, Sín Thầu vẫn biệt lập, hầu như nhà ai cũng có nương thuốc phiện. “Ông PỜ DẦN SINH”.

011. XUÂN BA/ Chuyện Mường Nhé, Mường Tè - Kỳ cuối: Yên bình Mường Nhé// Tiên phong.- Số 48.- Ngày 17/2/2017 - Tr.9

Mường Nhé vẫn còn đó bộn bề khó khăn nhưng lớp người trẻ nơi đây đang từng ngày trưởng thành và phấn đấu cho những điều tốt đẹp. Mường Nhé yên bình, mong mãi bình yên để phát triển.

Đã thấp thoáng phát lộ vẻ chững chạc của Bí thư trẻ. Ấy là khi Pờ Hùng Sang Bí thư Huyện Đoàn Mường Nhé kể tôi nghe kỷ niệm về người cha Pờ Dẩn Sinh, về người bác Pờ Sĩ Tài. Cũng là câu chuyện xen những giai thoại khá ấn tượng về sức khỏe và mưu trí ra sao nên đã diệt được gấu, lừa được cả hổ dữ. Pờ Hùng Sang nhắc tôi nên về Leng Su Sìn. Nhưng bây giờ ở đó chẳng còn cái cảnh như huyền thoại. Ấy là cái đoạn ở con suối có tên là Suối Voi ngược lên có một cái mỏ muối. Hằng năm cứ vào độ mùa xuân, cơ man nào là các con thú như voi, gấu, hươu, nai, khỉ, hoẵng... lạ thay có cả hổ dữ nữa kéo về đây quần tụ. Thì ra chúng đến tha thẩn dọc suối để liếm láp chất muối rỉ ra từ mạch nước suối. Lạ nữa, các loài ngày thường vốn một mắt một còn ấy rất khó chung sống hòa bình nhưng trong mấy ngày liếm láp chất muối theo bản năng ấy, chúng rất hòa đồng, tuyệt nhiên không xảy ra ẩu đả tranh chấp! Ông bác Pờ Sĩ Tài nhiều lần chứng kiến cảnh tượng chúng sống hòa bình ấy vốn là tay rất sát thủ nhưng không hiểu sao không dám động thủ?

Chất giọng Pờ Hùng Sang đượm vẻ luyến tiếc. Nhưng chả phải luyến tiếc bầy thú từng nhờn như vô sự, mà luyến tiếc cái thời chưa lâu lắm mới vài chục năm trước thôi. Rừng già Mường Nhé còn ken dày các loại tứ thiết quý giá. Và ngày đó môi sinh Mường Nhé, hệ sinh thái đất rừng quê hương hăng còn phong phú xôm tụ những tổ chất yên lành. Xứ đất lành ấy còn dung chứa rừ rê bao thú muông thú về quây tụ sinh sống mà bây giờ đã nghèo kiệt, trống hoác tan hoang. Vào đầu những năm 1980, rừng Mường Nhé giữ kỷ lục trên cả nước, với diện tích được khoanh nuôi bảo vệ hơn 310.000ha. Cán bộ bảo tồn từng ước tính những đàn voi đứng đỉnh dọc ngang khắp Mường Nhé khoảng 250 con; đàn bò tót khoảng 300 cá thể; nai, hoẵng, sơn dương, cây cáo thì không đếm xuể. Thế nhưng, đến nay, kho báu thiên nhiên ở khu bảo tồn Mường Nhé và vùng lân cận đã và đang bị tàn sát đến khó tin.

Đến năm 2009, diện tích chính thức được bảo vệ nghiêm ngặt của Khu bảo tồn thiên nhiên Mường Nhé chỉ còn có 45.000ha. Trừ một số diện tích bị cắt sang Mường Tè (do quá trình tách huyện) thì mấy trăm nghìn héc-ta rừng đã bị phá, nói đúng hơn, vì khu bảo tồn hơn ba trăm nghìn héc-ta kia bị rỗng ruột từ rất lâu, nay đang tiếp tục bị lâm tặc xẻ thịt...

Với chất giọng luyện tiếng xót xa ấy, Pờ Hùng Sang từng kể câu chuyện đẹp như huyền thoại về suối Voi ấy cho nhiều, rất nhiều người trẻ Mường Nhé nghe để động viên họ cùng mình bắt tay vào công cuộc gây dựng lại môi sinh cùng hệ sinh thái do con người tàn phá chỉ mới mấy chục năm trước...

Lần trước để đến được Sín Thầu, tôi theo đường trường 500 km từ Hà Nội lên thành phố Điện Biên Phủ, rồi tiếp tục chặng đường núi gập ghềnh, quanh co thêm chừng 260 km nữa mới vào huyện Mường Nhé, nơi có đường biên giới tiếp giáp giữa ba nước Việt Nam - Lào - Trung Quốc. Lần này, tiện và nhanh hơn là theo đường Nội Bài - Lào Cai vượt lên Điện Biên ngược lên Phong Thổ tuột về Mường Nhé. Từ đó lần về A Pa Chải của Sín Thầu có địa danh gắn liền với cột mốc số 0 (không số). Cột mốc là ngã ba biên giới của 3 nước Việt Nam - Lào - Trung Quốc. Cột mốc được 3 quốc gia thống nhất cắm mốc vào ngày 27/6/2005, làm bằng đá *granit*, cắm giữa một hình lục giác, bên ngoài cùng là khối vuông diện tích 5x5m, cột cao 2 mét có 3 mặt quay về 3 hướng, mỗi mặt có khắc tên nước bằng tiếng quốc ngữ riêng và quốc huy của mỗi quốc gia.

Lần này lên Sín Thầu chân yếu nên không vui chân ngược dốc đến cột mốc số 0 như mấy bạn trẻ khác, tôi ghé đồn biên phòng A Pa Chải rồi theo mấy chiến sĩ ra cột mốc số 3 gần đó. Cột mốc mà trong câu chuyện với Bí thư huyện Đoàn Mường Nhé Pờ Hùng Sang có kể thường xuyên dân quân Sín Thầu phối hợp với đồn Biên phòng A Pa Chải làm nhiệm vụ tuần tra bảo vệ. Quán quýt theo chân hai chiến sĩ biên phòng không phải thứ cảnh khuyến hùng dũng dữ dằn nào cả mà là một chú chó nhỏ màu trắng lùn cũn trông rất đáng yêu có tên là Vịt. Phải cái dáng thấp bé lại là chó cảnh nên có cái tên ấy? Bên cột mốc số 3 là chợ đường biên với Long Phú của huyện Giang Thành Vân Nam. Bữa nay không nhằm đúng phiên chợ nên các sạp hàng người thưa thớt. Bất đồ bên trong một sạp hàng của người Trung Quốc một chú chó đen trũi phóng ào ra quẩn lấy con Vịt. Tôi hoảng hồn đợi chờ một cuộc ẩu đả không cân sức và một kết cục ai oán. Nhưng kìa, lạ chưa, con to đen con trắng nhỏ nhẩn thoát quẩn quýt rồi cùng vô tư lon ton bên nhau. Trung úy Thắng cười cho tôi biết, Vịt lâu nay theo chiến sĩ ta ra chợ đường biên chơi rồi dần dà quen hơi với chú khuyến xù đen của chủ là người Trung Quốc bèn ngoài trông dữ tợn kia!

Những dãy ki-ốt nếu đứng vào các ngày 3, 13 và 23 dương lịch, cũng là những ngày mở lối cửa khẩu như anh Thắng cho biết là chợ đường biên khá tấp nập. Hàng Trung Quốc chủ yếu là đồ điện gia dụng và sản vật rau củ quả. Sạp hàng bên ta bánh kẹo, thuốc lá Vinataba, cà phê Trung Nguyên, chè Thái Nguyên... Các loại gạo, gà vịt, thảo quả, dao cuốc của người Hà Nhì Sín Thầu làm ra cũng được người Trung Quốc rất chuộng.

Xoài người bên khoảng cỏ may của chợ kề ngay bên cột mốc số 3 màu trắng xám có chiều cao 1,2m, dày 3cm được xây hơn mười năm nay, cả nhóm công tác thay nhau lựa đủ hai mặt của cột mốc để chụp hình. Trời chiều mây trắng sà xuống. Mây quan ải. Màu mây biên tái nhưng không nhuộm vẻ bi ai của chia ly tiễn biệt và cảnh vật bên cột mốc quá đổi thanh bình. Người buôn bán niềm nở trao đổi. Còn kia, hai chú chó đang quẩn quýt. Đường lên cột mốc của hai bên đã bớt diệu vợi. Mong sao dài mãi, trường tồn mãi cảnh thanh bình để chợ đường biên này thành một trung tâm thương mại sầm uất A Pa Chải Sín Thầu- Long Phú Giang Thành người kang vật thịnh.

Những con số khiêm nhường mà ấn tượng

Năm 2016 huyện Đoàn triển khai Chương trình hành động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thực hiện Chỉ thị số: 42 - CT/TW ngày 24/3/2015 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015 - 2030”. Trong năm 2016, huyện Mường Nhé đã thành lập mới được 16 chi đoàn (Mường Toong, Mường Nhé, Leng Su Sìn, Sen Thượng, Huổi Léch...) nâng tổng số chi đoàn lên con số 226. Cũng trong năm này thành lập 16 chi hội nâng tổng số chi hội hiện tại trong toàn huyện lên 107 với 2.589 hội viên. Huyện Đoàn phối hợp với Ban An toàn giao thông triển khai các hoạt động tuyên truyền đảm bảo trật tự an toàn giao thông giai đoạn 2015 - 2017 với 31 lượt, thu hút hơn 3.056 ĐVTN tham gia trong toàn huyện.

Tiếp tục đẩy mạnh thực hiện cuộc vận động “ĐVTN phấn đấu trở thành Đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam”, nâng cao vai trò trách nhiệm của các cấp bộ Đoàn trong việc chủ động chăm lo, bồi dưỡng đào tạo nguồn phát triển Đảng viên cho Đảng và tạo phong trào thi đua lao động, học tập, rèn luyện, phấn đấu trở thành đảng viên. Các cơ sở Đoàn đã thực hiện nhiều giải pháp để nâng cao hiệu quả công tác bồi dưỡng và giới thiệu đoàn viên ưu tú, phát triển đảng viên trẻ gắn với giao nhiệm vụ để rèn luyện. Huyện Đoàn cũng đã đứng ra tổ chức gặp mặt, đối thoại giữa cấp ủy Đảng với đoàn viên để nắm bắt tâm tư nguyện vọng và định hướng tư tưởng, động cơ phấn đấu đúng đắn cho ĐVTN. Năm 2016, có 236 đoàn viên ưu tú được giới thiệu đi học lớp tìm hiểu về Đảng, 114 đoàn viên ưu tú được kết nạp Đảng...

Theo nhận xét của những người làm công tác Đoàn ở đây, thì lớp trẻ còn bộc lộ nhiều hạn chế, như: Số lượng đoàn viên, thanh niên tham gia sinh hoạt Đoàn còn ít, nhất là thanh niên dân tộc thiểu số. Họ phải lo mưu sinh, miếng cơm manh áo thường trực nên rất ít quan tâm việc tham gia các phong trào và sinh hoạt Đoàn tại cơ sở. Một số tổ, đội thanh niên xung kích hoạt động hiệu quả thấp, do chưa đầu tư sâu vào đổi mới nội dung, hình thức sinh hoạt, kinh phí hoạt động không đủ để tổ chức các hoạt động thường xuyên.

012. XUÂN BA/ Ngược Tủa Chùa// Tiên phong.- Số 51.- Ngày 21/2/2017 - Tr.9

Đi Tủa Chùa không? Tin nhắn của Như Phong khiến như có rôm đốt. Lai Châu, Điện Biên những Bình Lư, Pa Tần, Phong Thổ, Mường Tè, Mường Nhé, Tuần Giáo ... đi cả rồi mà bao năm Tủa Chùa vẫn chỉ là cái huyện đi qua bên sườn hoặc để ngóng vọng lên.

Cái năm tít xa đầu những năm bảy mươi, khoa Văn Tổng hợp tổ chức cho sinh viên đi sưu tầm văn hóa dân gian vùng cao dự định một chuyến đi thật xa ngái, hoành tráng là đến tận huyện Tủa Chùa tỉnh Lai Châu. Đã ghi tên, đăng ký phiên chế đội hình... Nhưng có lẽ quá diều vợi khó khăn nên lần ấy lớp Văn Khóa 17 chúng tôi chỉ dừng lại ở Noong Hẹt huyện Điện Biên, Lai Châu. Thay vì thứ truyền khẩu dân gian của người Mông Tủa Chùa, chúng tôi dần làm quen và ghi lại thứ truyền miệng dân gian của người Thái Điện Biên.

Rồi 2003, Tòa Chùa của Lai Châu của Khu Tự trị Thái Mèo tách ra khỏi Lai Châu về tỉnh Điện Biên. Có giấy mời nhà văn Tô Hoài về dự sự kiện này nhưng dùng cái, một bên chân của ông giở chứng thế là không đi được. Trước khi ngược Điện Biên, đành có một buổi ngồi chuyện với bậc cao niên để xuýt xoa tiếc chẳng được hầu bậc trưởng lão về coi lại cái nơi mà cụ đương nhắc nhớ cái năm 1952, phóng viên báo Cứu Quốc Tô Hoài từng nhấp rượu ngô, chiêu mèn mén (bột ngô) với canh thịt chuột ở vùng Mông Tòa Chùa.

Xui cho tôi chuyến ngược tưởng hoành tráng ấy. Do xe cộ trục trặc chỉ đến được Điện Biên Đông. Lại đành nhờ với Tòa Chùa.

Ngược Tòa Chùa lần này ngồi bên Như Phong tự dưng thấy thèm giá như mình có cái trí nhớ như hấn. Đành một nhẽ trước khi thành danh, tác giả những văn chương kịch cợt phim hình sự xôm trò, Như Phong từng là anh phóng viên của tờ báo Công an nhân dân tại Tây Bắc. Như Phong từng cầm chốt dài ngày trên vùng cao Lai Châu trong đó có Tòa Chùa. Như Phong nhớ dai và đương vanh vách Tòa Chùa của Khu tự trị Thái - Mèo được thành lập 1955 do tách từ châu Mường Lay. Tòa Chùa có 8 xã: thì Như Phong đã cuốc bộ đến 5 xã. Tà Phình (tức Tả Phìn), Lao Sà Phình (Lao Xả Phình), Sín Phình (Sính Phình), Sín Chai (Sín Chải), Tả Sín Thàng (Tả Sìn Thàng). Rồi tháng 12 năm 2003, tỉnh Lai Châu được tách thành hai tỉnh Lai Châu mới và Điện Biên thì huyện Tòa Chùa thuộc tỉnh Điện Biên.

Sín Phình, Sảng Phình? Đã nghe ở đâu rồi nhỉ? À thì ra đâu như năm 1987 Như Phong có cái ký Mỏ cá Sín Phình trên báo Văn Nghệ được giải.

Tòa Chùa đây ư? Đâu rồi những mái gianh của người Mông thèo đánh thấp thoáng lô nhô những hòn đá bô côi trên ngoặc phơi những tà áo váy Mèo hoa văn sắc sỡ trong câu chuyện năm nào của nhà văn Tô Hoài? Huyện lỵ Tòa Chùa nay đã thành thị trấn với kiểu xây cất bày biện hao hao na ná như một thị tứ của vùng xuôi Thái Bình Nam Định? Vo vo bánh xe lăn theo một đơn vị của thuộc ngành Dầu khí về phát quà Tết cho bản Tả Sìn Thàng. Đường quá tốt đâu còn cảnh cuốc bộ như cái năm nào của Như Phong. Trụ sở UB Tả Sìn Thàng xây cất chả kém cạnh xã tầm tầm ở vùng xuôi. Cô thư ký UB người thon gọn má hồng chả biết có phải son phấn không vừa thoáng nhanh cái nhìn chả mấy tò mò về phía khách xuôi ý chừng đám khách mới đến với kiểu ăn vận cùng linh kính máy ảnh kia là nhà báo vốn chả xa lạ gì với dân trên này?

Lạ cái đường xá thênh thang, nhà cửa xây cất đâu phải xập xệ tạm bợ thế mà Tòa Chùa nghèo. Phải nói là nghèo quá. Đói hay đứt bữa thì chẳng rõ. Chiều muộn ngồi với Lê Thanh Bình, người quê Thái Bình, chủ tịch Tòa Chùa. Chả muốn biên vào sổ những con số buồn. Đại đề bình quân nguồn thu tất tật của Tòa Chùa là 12 tỷ đồng nhưng các thứ phải chi là hơn 400 tỷ đồng! Có đến gần 46% hộ nghèo...

Như Phong ngược Tòa Chùa lần này hình như chả phải tình cờ? Một nhân vật nữa trên xe là nhà báo trẻ Nguyễn Bảo Sơn, con trai Như Phong. Sơn tốt nghiệp báo chí bên Cu Ba mới về làm báo trong nước. Sơn nửa chơi nửa đi thực tế theo bố ngược Tòa Chùa.

Như Phong đương tìm một người quen. Phải hỏi thăm rồi nhờ cả anh em bên công an thị trấn tìm mới ra nhà.

Ngôi nhà xây cất khá khang trang so với một thị trấn vùng cao. Chủ nhân là ông Sùng A Vang. Cuộc gặp gỡ òa ra những âm thanh ngạc nhiên, vui vẻ.

Ở tuổi bát tuần ông Sùng A Vang trẻ hơn nhiều so với tuổi. Câu chuyện dần dà được chấp nối là thế này. Năm 1983, phóng viên báo Văn Nghệ nhà văn Hoài An có chuyến thực tế Tủa Chùa. Thời ấy đâu chớp nhoáng vài ngày mà ngược lên vùng cao phải cả tháng. Tiếng là huyện lỵ, là trung tâm, nhưng Tủa Chùa khi ấy đâu đã có thị trấn mà nơi ăn ở còn sơ sài, tạm bợ. Chủ tịch huyện Sùng A Vang kéo nhà văn Hoài An về ăn ở sinh hoạt tại nhà mình và cho người dẫn đi hầu hết các bản để thực tế. Không biết những câu chuyện cùng cung cách ăn ở giao tiếp giữa chủ và khách thế nào mà mỗi thiện cảm đã nảy nở sâu đậm giữa nhà văn và ông chủ tịch huyện. Sau chuyến đi ấy, ông chủ tịch huyện Sùng A Vang sau này với cương vị mới là Chủ tịch tỉnh Lai Châu cứ mỗi dịp xuôi hạp hành lại ghé nhà văn Hoài An ở Hà Nội.

Chuyện chưa hết. Sau chuyến đi dài ngày về Tủa Chùa, Hoài An đã có cái ký tràn 2 trang trên Văn Nghệ với cái tit Tủa Chùa miền đất lạ.

Biết nói thế nào nhỉ? Có thể là hồi ấy báo chí hơi bị hiếm? Hiếm là đầu báo thôi chứ số lượng phát hành cũng chả kém cạnh bây giờ. Như tờ Văn Nghệ ngược lên vùng cao càng hiếm. Tờ báo có cái ký Tủa Chùa miền đất lạ đã đến được với Tủa Chùa. Và không biết được bao nhiêu tờ nhưng đã được truyền tay nhau khắp huyện.

Nên bây giờ, một cảm giác sững sờ ngạc nhiên và cũng có xen lẫn chút ghen tỵ khi tôi chứng kiến, ở cái tuổi quá bát tuần một ông già người Mông dĩ nhiên từng kinh qua chức chủ tịch huyện, chủ tịch tỉnh, ông Sùng A Vang đang lúc cao hứng đọc, vâng đọc theo trí nhớ vanh vách mấy trích đoạn trong bài ký cách nay hơn 30 năm trước của nhà văn Hoài An.

Nhà văn Hoài An mất đã lâu. Tôi thoáng nhớ đến một Hoài An có sừng có mõ trong làng viết lách Hà thành. Còn nhớ thời ấy có lệnh cấm nấu rượu. Mà viết mà khuyến khích chuyện nấu rượu lại càng chui! Tôi may mắn được tham dự vào chuyến đi thực tế của cánh nhà báo Trung ương do ông Mai Thúc Lân, Chủ tịch Hà Bắc đích thân mời. Sau chuyến đi còn đang lử là vì thứ rượu chưng cất bằng sắn thì nhà văn Hoài An đã tung ra bài ký Củ sắn và con lợn ở làng Đại Lâm. Bài ký đại để nói về chu trình khép kín sắn- lợn. Đại để sắn xắt lát phơi cho hoai hoai rồi xôi, nấu lên trộn men ủ thành thứ cơm rượu sắn. Thứ cơm rượu ấy nếu không pha phách với rau cỏ bèo cám làm thức ăn cho lợn thì đem cất lên. Nấu cất hết như nấu rượu gạo vậy để ra được thứ rượu tở tợ như rượu Vân chính hiệu. Mà rượu Vân khi đó là thứ hàng hóa rất có giá. Ngoài rượu ra, bỗng rượu hay bã rượu là thứ thức ăn tuyệt cú mèo kích thích lợn mau lớn. Đơn giản vậy thôi nhưng từ kinh nghiệm mô hình nói đúng hơn từ điển hình của dân làng Đại Lâm đã loang nhanh khắp mấy huyện miền rừng Hà Bắc khiến phong trào chăn nuôi khởi sắc hẳn lên cái thời bao cấp ấy.

Báo phát hành. Và dân rất chịu khó đọc báo. Thế là âm lên bao ý kiến. Tổng biên tập Văn Nghệ, nhà văn Nguyễn Văn Bổng, tác giả *Con trâu* nổi tiếng tái mặt khi nhận được công văn của trên rằng tờ báo đang khuyến khích chăn nuôi cá thể phát triển tư bản và tệ hơn cổ vũ cho chuyện nấu rượu lậu. Nhà văn Hoài An cười an ủi rằng cứ yên tâm. Ông lọ mọ lên lại Hà Bắc, nói khéo với ông chủ tịch Mai Thúc Lân sao đó... Chuyện sau đó tự dung êm. Một Hoài An thư ký công đoàn Báo Văn Nghệ

chu tất. Cận tết nọ, như nhiều cơ quan khác báo Văn Nghệ cũng xin mua rẻ được con lợn về thịt Tết cho anh em. Nhà văn Nguyễn Văn Bổng sắp cưới vợ cho con, khẩn khoản xin được quy suất thịt ra cái thủ lợn bởi thủ lợn sắm vài món cũng tiện. Khi chia thịt không thấy xuất ông Bổng, Hoài An hỏi biết được câu lên, tận tình đem tận nhà ông Bổng suất thịt tiêu chuẩn. Còn cái thủ lợn nói là công đoàn cơ quan mừng đám cưới cháu!

Trở lại bài ký của nhà văn Hoài An. Lâu quá tôi cũng băng đi nhưng đại khái chuyện về vùng đất lạ xa ngái Tủa Chùa, Hoài An tả khá bắt mắt. Nào những rặng chè cổ thụ Shan Tuyết khô khăng trong sương giá tưởng cây đã chết bỗng gặp mưa xuân bật lên những chồi tơ như nhung. Những rặng rừng đào phai bông kép. Rồi sản vật mật ong, thịt thú rừng... Một Tủa Chùa giàu sản vật tiềm năng chỉ đợi người có tâm đến khai phá!

Cái ngày anh phóng viên trẻ Nguyễn Như Phong lần đầu đặt chân đến Tủa Chùa, ông Chủ tịch Vàng A Sáng chẳng biết vô tình hay hữu ý dẫn Phong sang chơi phòng giáo dục. Ông nhiệt thành giới thiệu với mấy cô giáo quê ở dưới xuôi không quên nói đây là con trai của tác giả Tủa Chùa miền đất lạ... Tất nhiên chàng phóng viên trẻ nhận được thái độ mến mộ nhưng trong câu chuyện sau đó trở nên thân mật, Như Phong bật ngửa khi một cô giáo nửa thật nửa đùa rằng là do đọc bài báo của ông bố anh bọn em mê quá... Tốt nghiệp xong 7+3 xung phong ngay lên Tây Bắc nếu đến được vùng cao Tủa Chùa thì càng hay! Chúng kiến chỗ ăn nơi ở tạm bợ tuềnh toàng. Chế độ chính sách đối với giáo viên vùng cao còn nhiều thứ thua thiệt... anh phóng viên trẻ Như Phong đậm đàng lòng khi một cô thổ lộ thật lòng hay là anh nói với trên cho bọn em xin chuyển về xuôi với...

... Thời thế bây chừ may mà khác rồi. Lứa giáo viên dưới xuôi ngày ấy nay đã nhà cửa ấm chỗ ngoài thị trấn cả rồi... Chất giọng ông chủ tịch Sùng A Vang âm vang trong câu chuyện hàn huyên. Ông cựu chủ tịch huyện, cựu chủ tịch tỉnh Sùng A Vang thích thú chuyện trò rất bình đẳng với nhà báo trẻ, con trai Như Phong, cháu nội nhà văn Hoài An. Ông cười vui già cả rồi có con có cháu nói dỗi cả rồi. Rằng hiếm có khi ba cha con ông cháu từng đặt chân đến Tủa Chùa... Ông khoe có con trai đang làm cán bộ thanh tra ngoài Điện Biên.

Ba cha con ông cháu nhà Như Phong. Rồi cha con ông Sùng nữa chứ. Hai, ba thế hệ mỗi người đến với Tủa Chùa đã đang và sẽ yêu Tủa Chùa, yêu Điện Biên yêu mạn ngược theo cái cách của mình để Tủa Chùa không còn là miền đất lạ nữa?

Hớp rượu ngô người Mông Tủa Chùa như nòng nân thêm trong đêm lạnh.

013. PV/ Khai mạc Năm Du lịch Quốc gia 2017// Lào Cai - Tây Bắc// Nhân dân.- Số 22411.- Ngày 12/2/2017 - Tr.1+5

Tôi 11/2, tại Quảng trường trung tâm ở Thành phố Lào Cai đã diễn ra lễ khai mạc Năm Du lịch Quốc gia 2017 Lào Cai - Tây Bắc (Gọi tắt là Năm Du lịch quốc 2017). Tới dự, có Đồng chí Nguyễn Văn Bình - Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư TƯ Đảng, Trưởng ban Kinh tế TƯ, Trưởng Ban chỉ đạo Tây Bắc; Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam; Bí thư Tỉnh ủy các tỉnh Yên Bái, Lai Châu, Điện Biên, Lâm Đồng, Quảng Nam; lãnh đạo các ban, bộ, ngành T.Ư và địa phương; các bị khách quốc tế; đông đảo người dân, du khách.

Phát biểu tại lễ khai mạc buổi lễ, đồng chí Nguyễn Văn Bình nhấn mạnh: Trong 30 năm đổi mới đất nước, ngành du lịch luôn được Đảng và Nhà nước ta xác định là ngành kinh tế mũi nhọn, giá trị gia tăng cao, cần ưu tiên phát triển. Những năm gần đây, du lịch Việt Nam và khu vực Tây Bắc nói chung cùng du lịch Lào Cai nói riêng đã có bước phát triển rõ rệt, đạt được nhiều kết quả đáng khích lệ, đóng góp quan trọng vào phát triển kinh tế đất nước. Với chủ đề "Sắc màu Tây Bắc", Năm Du lịch quốc gia 2017 sẽ góp phần tôn vinh giá trị văn hóa, quảng bá hình ảnh và giúp thế giới biết đến tây bắc – vùng đất có nhiều tiềm năng, thế mạnh và phát triển du lịch với những địa chỉ “vàng” trên bản đồ du lịch Việt Nam. Tuy nhiên, sự phát triển của vùng hiện nay chưa tương xứng với tiềm năng lợi thế; chưa có sự cạnh tranh cao; chất lượng sản phẩm du lịch, nguồn nhân lực trong hoạt động du lịch, cơ sở vật chất, hạ tầng kỹ thuật, vệ sinh môi trường, ứng xử văn hóa chưa đáp ứng nhu cầu thực tiễn. Chúng ta mong muốn và tin rằng, từ những hành động thiết thực của các cấp chính quyền, cộng đồng doanh nghiệp và người dân, du lịch vùng Tây Bắc nói riêng và du lịch Việt Nam nói chung sẽ có bước phát triển ấn tượng trong năm 2017, tạo đà cho một thời kỳ phát triển nhanh hơn, bền vững hơn.

Điểm nhấn của lễ khai mạc là chương trình nghệ thuật mang chủ đề “Sắc màu Tây Bắc – Northwest colors” với hơn 100 nghệ sĩ, diễn viên tham gia biểu diễn. Chương trình gồm hai phần: “Âm vang một dải gấm hoa” và “Du xuân theo sông về biển”, khắc họa và tôn vinh giá trị văn hóa, quảng bá hình ảnh Tây Bắc Việt Nam – vùng đất có nhiều tiềm năng, thế mạnh về phát triển du lịch; nơi sinh sống của hơn 30 dân tộc anh em với một không gian văn hóa rất rộng lớn và đa dạng; có cảnh quan hùng vĩ, hệ sinh thái phong phú.

Theo phó chủ tịch UBND tỉnh Lào Cai Nguyễn Hữu Thế, Trưởng ban tổ chức địa phương năm du lịch quốc gia 2017, ngoài 10 sự kiện do tỉnh Lào Cai chủ trì tổ chức, còn có sáu sự kiện do bộ văn hóa, thể thao và du lịch chỉ đạo hoặc phối hợp các bộ, ban, ngành T.Ư tổ chức và 11 sự kiện do các tỉnh trong khu vực Tây Bắc mở rộng chủ trì tổ chức.

014. Đ.ĐŨNG/ Sắc Xuân trên mọi miền Tổ quốc// Đại đoàn kết.- Số 36.- Ngày 5/2/2017 - Tr.1+2

Trong không khí mừng Đảng, mừng Xuân mới, ngày 4/2 (mùng 8 tháng Giêng năm Đinh Dậu), tại Làng Văn hóa - Du lịch các dân tộc Việt Nam, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tổ chức Ngày hội “Sắc Xuân trên mọi miền Tổ Quốc” năm 2017. Đây là hoạt động nhằm giới thiệu những nét văn hóa, phong tục đặc sắc của 54 dân tộc anh em trên khắp mọi miền Tổ quốc. Thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Chủ tịch nước Trần Đại Quang tới dự, chúc Tết cộng đồng các dân tộc Việt Nam.

Cùng tham dự ngày hội có lãnh đạo một số bộ, ban, ngành Trung ương, địa phương, đại biểu người Việt Nam ở nước ngoài từ hơn 20 quốc gia và vùng lãnh thổ; học sinh, sinh viên các dân tộc, cùng khoảng 200 đại biểu đồng bào của 16 cộng đồng dân tộc ở 13 tỉnh/thành.

Trong ngày hội “Sắc xuân trên mọi miền Tổ quốc”, đồng bào dân tộc Mông (tỉnh Điện Biên), dân tộc Chăm (tỉnh An Giang), dân tộc Tày (đại diện nghệ nhân dân

tộc sinh sống, hoạt động hàng ngày tại Làng), đại diện kiều bào Việt Nam ở nước ngoài đã phát biểu báo công, chúc Tết, chia sẻ những tình cảm và đề xuất, kiến nghị của cộng đồng các dân tộc, đồng bào Việt Nam ở nước ngoài với Đảng, Nhà nước.

Chủ tịch nước Trần Đại Quang nêu rõ mỗi dịp Tết đến, Xuân về, đồng bào ta dù là người già hay người trẻ, dù nơi đồng bằng hay miền núi, dù ở biên giới hay hải đảo, dù ở trong nước hay nước ngoài, dù khác nhau về tín ngưỡng, tôn giáo nhưng đều một lòng hướng về nguồn cội, về đất nước, về dân tộc, về gia đình.

Chủ tịch nước nhấn mạnh ngay từ khi mới ra đời và trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng, Đảng luôn xác định vấn đề dân tộc, công tác dân tộc và đoàn kết các dân tộc có vị trí chiến lược quan trọng. Sau hơn 30 năm thực hiện công cuộc đổi mới, nhất là từ khi có Nghị quyết 24-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (Khóa IX) về công tác dân tộc, tình hình miền núi và vùng đồng bào dân tộc thiểu số có bước chuyển biến quan trọng. Đoàn kết giữa các dân tộc tiếp tục được củng cố.

Vui mừng khi thấy bà con các dân tộc rất phấn khởi về Làng, Chủ tịch nước Trần Đại Quang nhấn mạnh đây vừa là dịp để giới thiệu những thành tích trong bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa dân tộc, góp phần phát triển kinh tế, xóa đói, giảm nghèo, xây dựng bản làng, vừa để gặp gỡ, giao lưu với các dân tộc anh em, chia sẻ niềm vui, chúc nhau một năm mới ấm no, hạnh phúc, đồng thời giới thiệu về những lễ hội, phong tục độc đáo của dân tộc mình, như tưởng nhớ tổ tiên, ông bà, răn dạy con cháu, cầu mong sự yên vui, phát triển đến gia đình, bản làng...

Chủ tịch nước Trần Đại Quang bày tỏ mong muốn, các già làng, trưởng bản, nghệ nhân, chức sắc tôn giáo, người có uy tín tiêu biểu đại diện các dân tộc, vùng miền tích cực phát huy vai trò vận động đồng bào thực hiện tốt chính sách dân tộc của Đảng, Nhà nước; tiếp tục bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống dân tộc, đặc biệt quan tâm giáo dục các thế hệ trẻ, góp phần xây dựng quê hương, đất nước giàu mạnh, để sắc xuân, khí xuân lan tỏa khắp mọi miền đất nước.

Chủ tịch nước Trần Đại Quang đề nghị các cấp, ngành, đoàn thể từ Trung ương đến địa phương có những giải pháp việc làm cụ thể, thiết thực hỗ trợ đồng bào các dân tộc trong phát triển kinh tế - xã hội, chăm lo giáo dục, văn hóa, y tế; tăng cường công tác vận động quần chúng trong việc bảo đảm thực hiện tốt chính sách dân tộc trong giai đoạn cách mạng hiện nay.

Hàng nghìn lượt đồng bào các dân tộc, hơn nửa triệu khách du lịch đã đến Làng năm 2016, hàng chục Lễ hội, sự kiện được tổ chức, góp phần khẳng định sức sống trường tồn của các giá trị văn hóa truyền thống dân tộc và mở ra những triển vọng về phát triển văn hóa, du lịch. Những sự kiện thường niên tôn vinh bản sắc văn hóa dân tộc, tinh thần đại đoàn kết, đặc biệt là ngày hội “Sắc xuân trên mọi miền Tổ quốc” thực sự là điểm hội tụ, lan tỏa truyền thống văn hóa nhân dịp Tết cổ truyền của dân tộc.

Trong không khí ngày hội văn hóa đặc sắc, Chủ tịch nước Trần Đại Quang đã tham gia vòng xòe đại đoàn kết các dân tộc đầu Xuân cùng toàn thể cộng đồng các dân tộc Việt Nam tham dự ngày hội; tham gia trò chơi dân gian ném còn tại sân làng dân tộc Thái tỉnh Điện Biên.

Chủ tịch nước Trần Đại Quang và các đại biểu đã tham dự Lễ Xên bản (cúng bản) của dân tộc Thái tỉnh Điện Biên, cầu mong mùa màng tốt tươi, bản làng yên ấm, gia đình, người dân được mạnh khỏe.

**015. HOÀNG ANH/ Chủ tịch nước đánh trống khai lễ Xên bản của người Thái//
Thể thao.- Số 10.- Ngày 6/2/2017 - Tr.3**

Trong khuôn khổ chương trình chúc Tết đồng bào các dân tộc tại Ngày hội "Sắc xuân trên mọi miền Tổ quốc" năm 2017 Chủ tịch nước Trần Đại Quang đã đến dự Lễ Xên bản (cúng bản) của dân tộc Thái, tỉnh Điện Biên tại Làng Văn hóa – Du lịch các dân tộc Việt Nam.

Lễ Xên bản hay còn gọi là lễ hội cầu an nhằm tưởng nhớ đến các vị thần linh đã khai sáng ra Mường - cách gọi tên vùng đất nơi người Thái đang sinh sống, cầu mong cho người Thái được ấm no, hạnh phúc.

Hàng năm, bà con trong bản tổ chức cúng Xên bản để cầu xin sự phù hộ độ trì cho các thành viên trong bản khoẻ mạnh, mưa thuận gió hoà, mùa màng tươi tốt, vật nuôi trong bản không gặp dịch bệnh, loại trừ được các mối nguy hiểm có thể làm hại đến mình.

Sau khi đánh trống khai Lễ Xên bản, Chủ tịch nước Trần Đại Quang và Bộ trưởng Bộ Văn hóa Thể thao và Du lịch Nguyễn Ngọc Thiện đã tham dự trò chơi ném còn cùng bà con. Ném còn là trò chơi dân gian của dân tộc Thái, được diễn ra khi mùa xuân đến hay dịp vui chơi sau cúng bản, tế mừng. "Còn" được bà con làm bằng vải, những mảnh vải vụn cắt thành hình ô vuông, có cạnh khoảng 18cm, gấp chéo 4 góc vào nhau, bên trong nhồi bằng hạt bông hay hạt thóc biểu thị của sự cầu mong nảy nở sinh sôi. Dây còn cũng được khâu bằng vải, dài độ nửa sải tay, một đầu dính vào điểm tâm giao của hình vuông quả còn. Tua còn được cắt bằng vải vụn, đủ màu sắc, sau đó dính vào 4 góc quả còn và dính so le điểm trên dây còn, tạo thành biểu tượng như hình con rồng bay. Tiếng Thái gọi là "Cón cuống", mang niềm tin gửi gắm nơi con rồng đem lại sự phồn thịnh, hạnh phúc.

Cũng trong chuyến thăm này, Chủ tịch nước Trần Đại Quang đã trồng cây tại khu vực nhà sàn của bà con dân tộc Thái để hưởng ứng “Tết trồng cây” nhân dịp đầu Xuân do Bác Hồ phát động cách đây gần 60 năm trước.

Nhân dịp năm mới, Chủ tịch nước Trần Đại Quang cũng đề nghị các cấp, ngành, đoàn thể từ Trung ương đến địa phương có những giải pháp việc làm cụ thể, thiết thực hỗ trợ đồng bào các dân tộc trong phát triển kinh tế - xã hội, chăm lo giáo dục, văn hóa, y tế; tăng cường công tác vận động quần chúng trong việc bảo đảm thực hiện tốt chính sách dân tộc trong giai đoạn cách mạng hiện nay.

**016. TRỌNG HẢI/ Đêm hội mừng xuân mới// Quân đội nhân dân.- Số 20058.-
Ngày 6/2/2017 - Tr.5**

Mừng Xuân Đinh Dậu 2017, TP Điện Biên Phủ (tỉnh Điện Biên) đã tổ chức đêm liên hoan văn nghệ với những tiết mục múa, hát tiêu biểu, đặc trưng của nhiều dân tộc Mông, Dao, Thái, Khơ Mú... nổi bật nhất là điệu múa xòe của dân tộc Thái.

Chương trình văn nghệ không chỉ góp phần bảo tồn những nét đẹp văn hóa truyền thống của đồng bào các dân tộc thiểu số ở địa phương, mà còn mang đến không khí vui tươi, rộn ràng cho người dân trên quê hương Điện Biên Phủ anh hùng.

017. NG.HÀ/ Điện Biện: 200 diễn viên tham gia Liên hoan Dân ca, âm nhạc truyền thống// Văn hóa.- Số 24.- Ngày 24/2/2017 - Tr.8

Liên hoan Dân ca, dân vũ, âm nhạc truyền thống các dân tộc tỉnh Điện Biên sẽ diễn ra vào ngày 12.3 tại TP Điện Biên Phủ, quy tụ khoảng 200 diễn viên quần chúng.

Đây là một trong những hoạt động chính diễn ra trong khuôn khổ Lễ hội Hoa ban và Ngày hội Văn hoá - Thể thao - Du lịch tỉnh lần thứ V. Nội dung của liên hoan tập trung ca ngợi quê hương, đất nước, bảo tồn nét văn hóa truyền thống của các dân tộc Tây Bắc.

018. M.H/ Tái hiện hình ảnh xe đạp trong lễ hội hoa ban 2017// Thể thao Việt Nam.- Số 19.- Ngày 27/2/2017 - Tr.6

Từ ngày 11-14/3 tại Điện Biên sẽ diễn ra Lễ hội hoa ban và Ngày hội Văn hóa, Thể thao, Du lịch tỉnh Điện Biên lần thứ V. Lễ khai mạc và chương trình nghệ thuật tổ chức vào tối ngày 12/3 tại Quảng trường 7-5.

Lễ hội hoa ban và Ngày hội Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Điện Biên lần thứ V năm 2017 gồm các nội dung chính như: Triển lãm văn hóa truyền thống các dân tộc thiểu số Điện Biên; Liên hoan dân ca, dân vũ, âm nhạc truyền thống các dân tộc; Trình diễn lễ hội và nghi thức văn hóa dân gian; Trưng bày triển lãm sách, ảnh, sản phẩm, quà tặng du lịch; Giao lưu, thi đấu thể thao các môn bóng chuyền, việt dã, các trò chơi, thi đấu thể thao dân gian... Năm nay các hoạt động trong Lễ hội còn có cuộc thi “Người đẹp hoa ban” với quy mô gồm 8 tỉnh Tây Bắc mở rộng (Điện Biên, Lai Châu, Sơn La, Hòa Bình, Yên Bái, Lào Cai, Phú Thọ, Hà Giang); Thi xe đạp thồ Điện Biên Phủ - kỷ tích của quân và dân ta trong chiến dịch Điện Biên Phủ 1954 nhằm tái hiện hình ảnh xe đạp thồ đã đi vào lịch sử “56 ngày đêm khoét núi ngủ hầm, mưa dầm, cơm vắt...”

019. LINH HUỆ/ Đi trong mùa hoa ban rừng Tây Bắc, nhớ huyền thoại mỗi tình bất tử // Pháp luật Việt Nam.- Số 28-33.- Ngày 28/1-2/2/2017 - Tr.31

Cứ mỗi độ xuân về, trên khắp các ngọn núi, cánh rừng Tây Bắc lại phủ sắc trắng muốt, tinh khôi của hoa ban. Hoa ban không chỉ là một loài hoa đẹp, đặc trưng của vùng miền núi Mường Ảng (tỉnh Điện Biên), Mộc Châu (tỉnh Sơn La), Mai Châu (tỉnh Hòa Bình) mà còn là biểu tượng của một tình yêu bất tử.

Loài hoa đặc trưng của đồng bào Thái

Gọi thành phố Điện Biên Phủ (tỉnh Điện Biên) là xứ sở của hoa ban quả không sai. Cứ mỗi độ xuân về, vào tiết tháng 2, tháng 3 là cả phố núi trở nên mơ mộng, thanh khiết bởi màu trắng ngần của hoa ban phủ kín khắp lưng đèo, đỉnh núi. Hoa ban có nhiều sắc màu như ban tím, ban trắng, ban đỏ, nhưng phổ biến nhất vẫn là hoa ban trắng.

Hoa ban là loài hoa mang đậm bản sắc của núi rừng Tây Bắc, có nhiều tỉnh từ Sơn La, Hòa Bình nhưng có nhiều nhất ở tỉnh Điện Biên. Cây ban phân bố rộng khắp các huyện như Mường Ảng, Điện Biên, Điện Biên Đông, Tủa Chùa, hay dọc theo con đường chính của thành phố Điện Biên Phủ, đường Võ Nguyên Giáp, trong khu vực đồi A1 lịch sử cũng có rất nhiều.

Nhìn từ xa, du khách sẽ có cảm giác những bông hoa nhỏ xinh ấy như những bông tuyết lấp lánh tỏa sáng trong ánh nắng vàng dịu dàng. Không thể diễn tả hết được xúc cảm khi vừa hít hà hương xuân tươi mới, vừa được thưởng hoa và ngắm những áng mây bông bành tựa như lạc vào chốn bồng lai tiên cảnh. Những năm gần đây, mùa hoa ban thu hút một lượng khách du lịch lớn đến các tỉnh Tây Bắc để ngắm hoa, chụp ảnh.

Trái với vẻ đẹp mỹ miều của mình, cây hoa ban có cái tên khoa học hết sức ngô nghĩnh: Cây móng bò. Lý do là vì lá của loài hoa này mang hình dáng của chiếc móng bò. Nhị hoa mang vị ngọt, quyến rũ nhiều loài côn trùng, nhất là các loài lầy mật như ong, bướm. Tên gọi hoa ban theo tiếng của dân tộc Thái, có nghĩa là hoa ngọt. Hoa ban là loài hoa tượng trưng cho núi rừng Tây Bắc bởi vẻ đẹp hoang sơ, phóng khoáng, lãng mạn.

Cây hoa ban mang một sức sống bất diệt khi bất chấp sự khắc nghiệt của địa hình và thời tiết, cây hoa ban vẫn len lõi trong từng góc ngách của khe núi, phủ lên những mái nhà sàn rêu phong một màu trắng tinh khôi. Màu trắng hoa ban thường được những thi sĩ ví von như sắc màu của sự tinh khôi trong sáng hết như vẻ đẹp trong trẻo của những thiếu nữ miền sơn cước yêu hết mình và dâng hiến hết mình trong tình yêu.

Huyền thoại một tình yêu bất tử

Mùa hoa ban gợi nhớ đến một câu chuyện tình được truyền từ đời này sang đời khác ở Tây Bắc như một huyền thoại chuyên chở khát vọng về một tình yêu vĩnh cửu. Chuyện xưa kể rằng, xưa kia trong bản nhỏ có một chàng trai nghèo, mồ côi cha mẹ tên là Khum - tiếng Thái tức là đấng. Dường như cái tên Khum đã vận vào cuộc đời nhiều cay đắng, khốn khó của chàng trai nghèo. Tuy vậy, vượt lên hoàn cảnh, chàng Khum rất khôi ngô, tuấn tú, giỏi làm nương và săn bắt thú rừng.

Tiếng khèn của chàng làm trái tim bao gái bản thôn thức nhớ mong và chàng được nàng Ban xinh đẹp nhất vùng trao khăn piêu hẹn mùa xuân cả hai cùng chung bếp lửa, nên duyên chồng vợ. Nàng Ban - cô gái nghèo xinh đẹp đã bỏ qua những lời cầu hôn của bao người con trai khác để chung thủy với chàng Khum. Song, vẻ đẹp trinh trắng của nàng Ban đã lọt mắt tên chúa đất, hấn quyết bắt nàng về làm người hầu.

Chàng Khum và nàng Ban trốn vào rừng sâu quyết bảo vệ tình yêu trong sáng nhưng vẫn bị lãnh chúa săn đuổi. Tên chúa đất quyết tâm phải bắt nàng Ban về làm vợ, bằng không sẽ không một ai có thể chiếm được trái tim người con gái mà hấn đã yêu. Thế cho nên chàng Khum và nàng Ban phải chạy trốn miệt, họ đi mãi vào rừng sâu cho đến khi đói, mệt, kiệt sức, hai người gục ngã bên nhau. Đất quê hương mở lòng ôm hai người vào vòng tay nhân ái.

Từ nắm mộ của nàng Ban mọc lên một thân cây gỗ nhưng dáng hình mềm mại, lá hình trái tim chung đôi xanh biếc. Mỗi độ xuân về lại trút lá rồi bùng nở những bông hoa năm cánh trắng ngần, thơm mát như búp tay người con gái của núi rừng. Đó là cây hoa ban trắng. Còn từ nắm mộ của chàng Khum vươn lên một cây vầu, xuân đến lại đội đất nhú lên những ngọn măng có vị đắng như vẫn khôn nguôi nhớ về mối tình tuyệt vọng.

Dân bản lấy măng vầu đắng về thái nhỏ ngâm với nước thả mấy bông hoa ban thấy măng hết đắng. Khi ăn, dư vị cứ ngân mãi trong lòng gợi một nỗi niềm, để rồi mỗi lần người già kể cho con cháu nghe “Ngày xưa...” là mỗi người lại rung rung trong lòng và trân trọng hơn những gì đã có.

020. NGỌC QUỲNH/ Lưu luyến hoa ban// Người cao tuổi.- Số 240.- Ngày 14/2/2017 - Tr.14

Hoa ban Tây Bắc đã đi vào những ánh văn thơ bất hủ, trở thành món ăn tinh thần của các chiến sĩ Điện Biên năm xưa.

Qua chặng đường dài đến với Điện Biên, du khách hàng rất muốn được một lần ngắm hoa ban nở ở chính xứ sở của loài hoa này. Chỉ một cành hoa ban “ép dờ” thôi để nâng niu, trân trọng ôn lại quá khứ hào hùng trên mảnh đất Điện Biên phủ lịch sử.

Cây ban thuộc loài thân gỗ, sống lâu năm và có ở hầu hết núi rừng Tây Bắc. Mùa hạ đến, những cây ban vươn thẳng, cành lá xum xuê, xanh mượt làm dịu đi cái nắng gắt và cơn mưa rừng cũng nhẹ nhàng hơn. Lá ban hình cánh bướm, mọc đối nhau giống như những cánh bướm xanh đậu trên cành. Khi hoàng hôn xuống, những chiếc lá ấy dịu dàng khép nhẹ để rồi sau một đêm lại tươi rói, chào đón ánh bình minh, ẩn chứa một sức sống mãnh liệt. Vào khoảng tháng 3, tháng 4, lá ban rụng hết chỉ còn nụ hoa và hoa chỉ chích đầy cành. Nụ ban nở to vừa bằng một ngón tay thiếu nữ trắng muốt, tinh khôi. Hoa ban nở xòe ra 5 cánh riêng một cánh hoa có nhiều tia đỏ, phớt màu tím hồng ở giữa, làm nền cho nhụy hoa cong cong. Những cánh hoa còn mang màu trắng hoặc hơi phớt, nhìn kỹ mới thấy vài tia tím đỏ ở gốc cánh hoa, gần giống như một loại phong lan. Hoa ban rần rỏi, mang vẻ đẹp phóng khoáng của núi rừng Tây Bắc hùng vĩ. Đứng dưới gốc ban mùa hoa nở, sẽ thấy như được phủ lên một cảm giác ngọt ngào, êm dịu. “Ban” tiếng thái có nghĩa là “Ngọt”. Dân bản vẫn thường dùng ngọn ban, hoa ban làm thức ăn như nấu canh, xào, hấp, nộm... Hoa ban có mùi vị đặc trưng hơi chát, bùi được kết hợp với một số gia vị mà chỉ có các bà, các chị người dân bản địa chế biến món ngon. Ngoài ra, còn có một số món ăn được chế biến từ ngọn ban, hoa ban, nhọt ban.

“Hoa ban nở trắng khắp núi rừng Tây Bắc” giờ đây không được hiểu trọn vẹn nghĩa câu đó nữa. Ở một số vùng, cây ban đã bị chặt phá bừa bãi. Nhiều bà con dân tộc thái đem cây ban về nhà trồng vừa để chăm sóc lấy rau ăn, vừa như muốn giữ lại vẻ đẹp của thiên nhiên ban tặng.

Trên các đường phố và một số công sở ở thành phố Điện Biên phủ đã có bóng mát của cây ban và gần đây, thành phố đã trồng mới 50 cây ban ở quanh khu vực di tích đồi A1 và trên đường từ trung tâm thành phố ra sân bay. Đầu tư cho cây ban kết

hợp với việc mở rộng các khu du lịch văn hóa, sinh thái nhằm tạo nên cảnh quan, những nét đặc trưng hấp dẫn du khách trở lại Điện Biên.

021. PHI HÙNG/ Không để tái diễn phá rừng ở Mường Nhé// Pháp luật Việt Nam.- Số 42.- Ngày 11/2/2017 - Tr.2

Cục kiểm lâm, Tổng cục lâm nghiệp, Bộ NN&PTNT vừa có chỉ đạo Chi cục Kiểm lâm vùng 1, Chi cục Kiểm lâm tỉnh Điện Biên tăng cường bảo vệ rừng, kiên quyết không để tái diễn tình trạng phá rừng làm rẫy trên địa bàn huyện Mường Nhé, tỉnh Điện Biên.

Cục Kiểm lâm yêu cầu các cơ quan này tăng cường lực lượng ứng trực tại các xã, bản, các khu rừng trọng điểm nguy cơ bị phá, bị lấn chiếm. Đồng thời duy trì thường xuyên công tác kiểm tra công tác bảo vệ rừng và tình hình di dân tự do trên địa bàn huyện Mường Nhé.

Trong thời kỳ cao điểm đốt nương làm rẫy, Cục Kiểm lâm phải tăng cường lực lượng thường trực tại cơ sở nắm tình hình, đề xuất kịp thời các biện pháp ngăn chặn và xử lý các tổ chức, cá nhân vi phạm, kiên quyết không để xảy ra điểm nóng trong công tác quản lý bảo vệ rừng.

Theo nhận định của Cục Kiểm lâm, tình trạng phá rừng, đốt nương làm rẫy tại huyện Mường Nhé thường diễn ra mạnh sau tết Nguyên đán. Do vậy tình hình di dân tự do tình trạng phá rừng làm nương rẫy sẽ diễn biến phức tạp và tiềm ẩn nguy cơ tái diễn.

022. THÀNH TRUNG/ Hung thủ sát hại 3 người trong một gia đình ở Điện Biên ăn lá ngón tự tử// Công an nhân dân.- Số 4219.- Ngày 13/2/2017 - Tr.8

Chiều 11/2, tại bản Ma Lò Thàng, xã Huổi Lèng, huyện Mường Chà, tỉnh Điện Biên đã xảy ra một vụ trọng án đặc biệt nghiêm trọng khiến 3 nạn nhân trong một gia đình tử vong. Khoảng 15h30 cùng ngày, Công an huyện Mường Chà tiếp nhận tin báo của quần chúng nhân dân về một vụ án giết người đặc biệt nghiêm trọng xảy ra tại khu vực lán nương thuộc bản Ma Lò Thàng, xã Huổi Lèng, làm chết 3 người trong một gia đình gồm: ông Sùng Sái Dơ (67 tuổi), bà Vừ Thị Dơ (66 tuổi) và con trai là Sùng A Hồ (16 tuổi). Sau khi tiếp nhận tin báo, Công an huyện Mường Chà đã xác minh và báo cáo Ban Giám đốc Công an tỉnh Điện Biên. Dưới sự chỉ đạo quyết liệt Ban Giám đốc, trực tiếp là Thiếu tướng Sùng A Hồng, Giám đốc Công an tỉnh và Đại tá Lê Công Bính, Phó Giám đốc – Thủ trưởng cơ quan CSĐT đã trực tiếp xuống hiện trường huy động các lực lượng tiến hành các biện pháp điều tra làm rõ. Bằng các biện pháp nghiệp vụ, Ban Chuyên án đã nhanh chóng làm rõ nghi can gây ra vụ án trên là Sùng A Thò (31 tuổi) là hàng xóm của các nạn nhân. Nguyên nhân ban đầu được xác định do tranh chấp đất nương giữa hai gia đình dẫn đến mâu thuẫn nên Sùng A Thò đã dùng dao phát nương chém chết cả ba người trong nhà ông Sùng Sái Dơ. Sau khi gây án, đối tượng đã bỏ trốn.

Xác định vụ án có tính chất đặc biệt nghiêm trọng xảy ra ở địa bàn vùng sâu, vùng xa nghe hoang mang trong dư luận quần chúng nhân dân, Ban Giám đốc Công an tỉnh Điện Biên đã xác lập chuyên án truy xét do Đại tá Lê Công Bính làm Trưởng

Ban chuyên án tập trung chỉ đạo và huy động tối đa các lực lượng như cảnh sát hình sự, Cảnh sát cơ động và Công an các phòng, huyện liên quan truy bắt đối tượng. Theo nguồn tin quần chúng, sau khi gây án, nghi can Sùng A Thò đã trốn lên núi, có khả năng tìm trốn sang Lào hoặc Trung Quốc. Ban Giám đốc Công an tỉnh Điện Biên cũng đã gửi công văn đề nghị Bộ Công an cấm xuất cảnh đối với trường hợp Sùng A Thò và Ban Giám đốc Công an tỉnh, lãnh đạo Bộ Chỉ huy Bộ đội biên phòng các tỉnh Điện Biên, Lai Châu, Lào Cai chỉ đạo các lực lượng nghiệp vụ, các đồn Biên phòng thông qua các biện pháp nghiệp vụ, công tác tuần tra, quản lý biên giới kịp thời phát hiện, phối hợp bắt giữ đối tượng lẩn trốn trên địa bàn.

Đến 13h45 ngày 12/2, Ban chuyên án đã khoanh vùng, xác định đối tượng đang lẩn trốn ở khu vực bản Phi Công, xã Hừa Ngài, huyện Mường Chà. Các trinh sát đã ập đến, vô hiệu hóa vũ khí và bắt giữ đối tượng. Lúc này đối tượng có dấu hiệu mệt lả. Ngay sau đó tổ công tác đã đưa đối tượng về trạm y tế xã Xá Tổng (cách đó khoảng 5km) để cấp cứu nhưng nghi can đã tử vong sau đó. Qua khám nghiệm tử thi và căn cứ lời khai nghi can Sùng A Thò (khi còn sống), cho thấy trong quá trình trốn chạy Thò đã ăn lá ngón tự tử. Trước đó, sáng 12/2, Ban Giám đốc Công an tỉnh Điện Biên và Thường trực Huyện ủy, HĐND, UBND huyện Mường Chà đã đến động viên và hỗ trợ gia đình ông Sùng Sái Dơ số tiền 10 triệu đồng.

023. LINH HUỆ/ Nổ súng không chế 2 đối tượng tàng trữ 6 bánh heroin// Pháp luật Việt Nam.- Số 37.- Ngày 6/2/2017 - Tr.10

Hai đối tượng Lầu A Khá (25 tuổi) và Lầu A Minh (27 tuổi) cùng trú tại bản Xa Dung A, xã Xa Dung, huyện Điện Biên Đông, tỉnh Điện Biên vừa bị tổ công tác Công an huyện Điện Biên Đông (tỉnh Điện Biên) làm nhiệm vụ tại khu vực bản Sur Lư 1, xã Na Son, huyện Điện Biên Đông phát hiện, bắt quả tang khi chở trên xe 6 bánh heroin (trọng lượng khoảng 2kg) cùng nhiều vật chứng có liên quan.

Được biết, khi bị tổ công tác phát hiện có biểu hiện nghi vấn và ra hiệu lệnh dừng xe để kiểm tra hành chính, bất ngờ các đối tượng tăng ga đâm thẳng vào tổ công tác, đồng thời chống trả quyết liệt khiến một cán bộ thi hành công vụ bị thương khiến tổ công tác phải nổ súng để khống chế. Bước đầu các đối tượng khai đã mua số ma túy trên tại khu vực biên giới, đang trên đường mang đi tiêu thụ thì bị phát hiện bắt giữ.

024. THÀNH TRUNG - LÊ HOÀNG/ Lao xe vào cảnh sát khi bị phát hiện vận chuyển 2 bánh heroin// Công an nhân dân.- Số 4220.- Ngày 14/2/2017 - Tr.8

Khoảng 7h ngày 13-2, tại khu vực bản Ngã Ba, xã Mường Toong, huyện Mường Nhé, tổ công tác Công an huyện Mường Nhé đã phát hiện 2 đối tượng là Vàng Ngọc Sơn (34 tuổi) và Lý A Cu (31 tuổi), cùng trú tại bản Na Cô Sa 1, xã Na Cô Sa, huyện Nậm Pồ đang điều khiển xe máy có nhiều biểu hiện nghi vấn. Tổ công tác đã ra hiệu lệnh dừng xe để kiểm tra hành chính thì bất ngờ hai đối tượng đã tăng ga đâm thẳng vào tổ công tác đồng thời chống trả quyết liệt lực lượng vây bắt. Nhưng với tinh thần kiên quyết đấu tranh trấn áp tội phạm, tổ công tác đã khống chế các đối tượng. Qua kiểm tra hành lý, tổ công tác phát hiện, thu giữ 2 bánh heroin (trọng lượng khoảng 700gam) cùng một số tang vật có liên quan.

025. P.V/ Bắt 2 đối tượng vận chuyển 10 bánh hê rô in từ Lào vào Việt Nam// Trích nguồn báo Nhân dân.- Số 22419.- Ngày 20/2/2017 - Tr.8

TTXVN- Khoảng 13h20 ngày 19-2, tại khu vực bản Lói 1, xã Mường Lói huyện Điện Biên, (Điện Biên), Phòng Cảnh sát điều tra tội phạm về ma túy (Công an tỉnh Điện Biên) đã bắt quả tang 2 đối tượng là Vàng A Chua (SN 1994) và Thảo Sò Pó (SN 1988), cùng có hộ khẩu thường trú tại bản Búng Bói, huyện Phun Thoong, tỉnh Luông Pha Băng, nước CHDCND Lào, đang vận chuyển ma túy. Tang vật thu giữ gồm 10 bánh hê rô in (trọng lượng khoảng 3,5kg), 2 dao nhọn cùng nhiều vật chứng có liên quan. Khi bị vây bắt, hai đối tượng đã dùng dao nhọn chống trả lực lượng công an. Tại cơ quan công an, bước đầu hai đối tượng khai nhận mua số ma túy trên tại Lào, đang trên đường mang sang tỉnh Điện Biên tiêu thụ. Hiện, vụ án tiếp tục được điều tra làm rõ.

026. TRẦN HẰNG - NGUYỄN HUƠNG/ Cảnh sát giao thông Lai Châu ngăn chặn tội phạm ma túy// Trích nguồn báo Công an nhân dân.- Số 4233.- Ngày 27/2/2017 - Tr.3.

Là điểm cuối của tuyến Tây Bắc, Lai Châu có đường quốc lộ dài, nên tội phạm đều phải sử dụng phương tiện giao thông để hoạt động. Đây cũng là tuyến giao thông diễn ra nhiều cuộc vây bắt tội phạm ma túy quyết liệt của lực lượng CSGT, Công an tỉnh Lai Châu.

Ma túy vận chuyển trên tuyến giao thông ở Lai Châu chủ yếu đều đem từ Lào qua Điện Biên sang Lai Châu để đi các tỉnh. Theo Thiếu tá Đỗ Tú Anh, Phó trưởng Phòng CSGT, Công an tỉnh Lai Châu thì thủ đoạn vận chuyển của tội phạm ma túy luôn thay đổi. Phương tiện mà chúng sử dụng chủ yếu là xe máy và xe khách. Ma túy lúc thì đối tượng mang trên người, khi thì quăng quật trong túi hành lý ở khoang hàng của xe khách. Vì địa bàn rộng, quân số ít, ngoài việc đảm bảo trật tự an toàn giao thông thì việc chống tội phạm trên tuyến là nhiệm vụ quan trọng của Phòng.

Vụ bắt giữ ma túy trên tuyến giao thông gần đây nhất là 10 bánh heroin. Nhận được tin có một số đối tượng có nhiều biểu hiện nghi vấn đang dò hỏi đường và nắm bắt thông tin các lực lượng chức năng trên tuyến giao thông, Đại tá Nguyễn Văn Luy, Trưởng Phòng CSGT, Công an tỉnh Lai Châu đã báo cáo Ban Giám đốc và chỉ đạo đơn vị thành lập một tổ công tác triển khai lực lượng lên kế hoạch vây bắt. Đối tượng là người ở Điện Biên, có thủ đoạn tinh vi, không dễ dàng để lộ sơ hở, hấn đi xe máy từ huyện Điện Biên Đông (Điện Biên) sang thị xã Mường Lay (Lai Châu), sau đó bắt xe khách đến TP Lai Châu. Từ Lai Châu hấn di chuyển bằng taxi đến Sa Pa (Lào Cai). Tuy nhiên, đối tượng dường như đi “dò đường” hơn là đem theo ma túy trong người. Quả đúng như phán đoán, đối tượng lại mượn xe máy từ Sa Pa quay về thành phố Lai Châu, hấn lượn đi lượn lại xem các chốt giao thông có người trực không rồi mới hành động. Xác định đối tượng quay về là để lấy ma túy, tổ công tác bí mật theo dõi. Đêm 14-1-2017, tên tội phạm đeo bao tải dứa màu da cam phóng như bay trên quốc lộ hướng Lào Cai.

Khi đến địa phận bản Chu Va 2, xã Sơn Bình, tổ công tác ra tín hiệu dừng xe nhưng hấn đột ngột quay đầu bỏ chạy. Tổ công tác dùng phương tiện đuổi theo, đến

km 80+650 QL4D thì phát hiện hấn đang ngồi trên xe máy tại bãi đất trống cạnh đường, nên đã khống chế và kiểm tra ngay tại khu vực đối tượng ngồi có một bao tải bên trong chứa 10 bánh heroin. Đối tượng là Lầu A Cửa, SN 1988, trú tại bản Keo Lôm, Điện Biên Đông, tỉnh Điện Biên.

Thiếu tá Đỗ Tú Anh cho biết, 15h ngày 24-12-2016, phát hiện có 2 đối tượng đèo nhau trên xe máy đi từ Điện Biên đến bản Cầu Phả, xã Pa Tần, huyện Sìn Hồ, tổ công tác ra hiệu lệnh dừng xe. Hai đối tượng là Vàng A Na, SN 1994, trú tại xã Keo Lôm, huyện Điện Biên Đông và Chu Thị Phương SN 1980, trú tại huyện Văn Bàn, tỉnh Lào Cai. Trong lúc đang kiểm tra hai đối tượng trên thì tổ công tác phát hiện một chiếc xe máy người điều khiển là phụ nữ đang đi tới nên đã ra tín hiệu dừng xe, nhưng chiếc xe này lại tăng ga lao thẳng vào tổ công tác và bỏ chạy. Truy đuổi tới km28+400 QL12 thì tổ công tác bắt được hai đối tượng. Chúng là Chu Thị Tường và Dương Văn Liên, đều trú tại huyện Văn Bàn, tỉnh Lào Cai. Kiểm tra hai ba lô đeo bên người của hai đối tượng, tổ công tác phát hiện 10 bánh heroin. Khai thác nóng bọn chúng, tổ công tác điện cho Đội CSGT số 4 tại xã Bình Lư, huyện Tam Đường truy đuổi chiếc xe khách BKS 27B-002.65. Đến xã Sơn Bình thì lực lượng CSGT chặn được chiếc xe trên. Thấy thế, hai đối tượng ngồi gần cuối xe tái mặt và tìm cách lẩn trốn vào rừng nhưng không kịp thì bị giữ lại. Chúng là Lý A Mua, trú tại huyện Điện Biên Đông và Dương Thị Tân, trú tại huyện Văn Bàn. Mua khai hấn chính là người đã bán 10 bánh heroin cho Tường và Liên. Đặc biệt, qua khai thác đối tượng vận chuyển 10 bánh heroin Lầu A Cửa, lực lượng CSGT đã bắt giữ Lường Thị Ngoan, trú tại xã Pú Hồng, huyện Điện Biên Đông, tỉnh Điện Biên vận chuyển 193 viên ma túy tổng hợp trên xe khách giường nằm chạy tuyến Điện Biên - Lào Cai.

027. TRỊNH XUÂN TƯ/ Điện Biên nhân rộng mô hình hiến máu tình nguyện// Gia đình và xã hội.- Số 20.- Ngày 16/2/2017 - Tr.16

Sáng 15/2, tại Trung tâm Hội nghị Văn hóa tỉnh Điện Biên, Ban Chỉ đạo vận động hiến máu tình nguyện tỉnh đã tổ chức Lễ hội Xuân hồng năm 2017 với thông điệp “Hiến máu đầu xuân - nhân lên hạnh phúc”.

Lễ hội Xuân hồng là hoạt động nhằm tuyên truyền, vận động các tầng lớp nhân dân tích cực tham gia hiến máu tình nguyện, cung ứng đủ máu phục vụ cấp cứu và điều trị người bệnh.

Với thông điệp “Hiến máu đầu xuân - nhân lên hạnh phúc”, lễ hội nhằm góp phần khắc phục tình trạng khan hiếm máu dịp sau Tết Nguyên đán, qua đó giúp những người bệnh không may mắn có thể qua khỏi, trở lại với đời sống bình thường bằng những giọt máu nhân đạo.

Ông Lê Văn Quý, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Điện Biên, Trưởng ban Chỉ đạo vận động hiến máu tình nguyện tỉnh cho biết: Năm 2016 tỉnh Điện Biên tiếp nhận hơn 4.000 đơn vị máu, vượt gần 1.000 đơn vị máu so với chỉ tiêu đề ra.

Tuy nhiên lượng máu tiếp nhận mới chỉ đáp ứng khoảng 70% nhu cầu máu cho cấp cứu và điều trị.

Trong năm 2017, Ban Chỉ đạo vận động hiến máu tình nguyện tỉnh Điện Biên sẽ duy trì có hiệu quả các hoạt động vận động hiến máu tình nguyện thường niên như: Lễ hội

Xuân hồng, ngày toàn dân hiến máu tình nguyện, chiến dịch “Những giọt máu hồng”, ngày Thế giới tôn vinh người hiến máu tình nguyện, chương trình “Hành trình đỏ”.

Từ đó củng cố và duy trì các mô hình “Ngân hàng máu sống” để có nguồn người sẵn sàng hiến máu khi cần thiết, từng bước nhân rộng mô hình hiến máu tình nguyện trên phạm vi toàn tỉnh. Theo Ban tổ chức, tại ngày hội đã có 445 người đăng ký hiến máu, dự kiến tiếp nhận hơn 300 đơn vị máu.

028. LIÊN ANH/ Ưu tiên các biện pháp phòng, chống dịch bệnh ở các tỉnh miền núi// Nhân dân.- Số 22408.- Ngày 9/2/2017 - Tr. 5

Các tỉnh khu vực miền núi phía bắc luôn tiềm ẩn nhiều yếu tố làm phát sinh, lây lan các loại dịch bệnh, như: sởi, viêm não vi-rút, ho gà... Với những nguyên nhân từ điều kiện, nhận thức của người dân và từ những khó khăn về địa lý khiến công tác phòng, chống dịch bệnh gặp nhiều khó khăn.

Theo thống kê của Bộ Y tế, tại các tỉnh miền núi phía bắc như Cao Bằng, Yên Bái, Điện Biên, Sơn La vẫn rải rác xuất hiện các ổ dịch: ho gà, tiêu chảy, uốn ván sơ sinh, tay chân miệng, liên cầu lợn, dại, viêm não vi-rút... Trong năm 2016, đã ghi nhận một số dịch bệnh nguy hiểm ở huyện Bảo Lâm (Cao Bằng), như: ổ dịch ly trực khuẩn tại xã Thạch Lâm và Đức Hạnh, ổ dịch Coxackie tại xã Quảng Lâm và Nam Quang. Theo đánh giá của các chuyên gia, nguyên nhân các dịch bệnh gia tăng do vệ sinh môi trường, vệ sinh cá nhân, an toàn thực phẩm, vệ sinh nhà ở kém; phong tục tập quán lạc hậu. Trong khi đó, người dân chủ quan trong phòng, chống dịch bệnh, khi mắc bệnh không đến cơ sở y tế, bệnh nặng mới đi khám. Cùng với khó khăn về địa hình, sự thiếu hụt về nguồn lực khiến công tác phòng, chống dịch bệnh càng khó khăn hơn, đặc biệt, vẫn còn vùng lõm về tiêm chủng.

Thực tế ở Điện Biên cho thấy, nhận thức của một bộ phận người dân tại vùng sâu, vùng xa về phòng, chống dịch bệnh, vệ sinh cá nhân, vệ sinh môi trường còn hạn chế; hiểu sai về lợi ích của vắc-xin phòng bệnh (lo sợ trẻ ốm, chết, suy giảm trí nhớ sau tiêm vắc-xin), nên chưa cho trẻ đi tiêm chủng. Trong khi đó, nhân lực làm trong hệ thống y tế dự phòng không ổn định, thiếu bác sĩ nhất là ở tuyến huyện, xã. Năng lực giám sát hỗ trợ của cán bộ tuyến huyện đến tuyến xã, bản còn yếu, không được thường xuyên. Chưa có chính sách ưu đãi, thu hút nhân lực riêng cho y tế dự phòng (chế độ thâm niên, thang bậc lương, chế độ đặc thù...). Các hoạt động thời gian qua chủ yếu dựa vào dự án, chương trình mục tiêu quốc gia, nay chuyển thành chương trình, dự án mục tiêu kinh phí đã bị cắt giảm, chậm và chưa có hướng dẫn định mức chi cho các hoạt động. Kinh phí phòng, chống dịch không được cấp trước, nên thường chậm, không đáp ứng kịp thời khi có tình huống khẩn cấp. Công tác quản lý, kiểm soát dịch bệnh trên động vật còn nhiều khó khăn, chưa triệt để; việc kiểm soát dịch bệnh trên đàn gia cầm tại các khu vực cửa khẩu, đường tiêu ngạch thông thương với Lào, Trung Quốc chưa được quan tâm đúng mức.

Nhằm chủ động trong phòng, chống các dịch bệnh, Bộ Y tế đề nghị UBND các tỉnh, thành phố tăng cường vai trò chỉ đạo và trách nhiệm của chính quyền các cấp, đặc biệt chính quyền cơ sở, phối hợp ngành y tế trong phòng, chống dịch bệnh, cung cấp dịch vụ y tế... cũng như tăng cường giám sát dịch bệnh tại các bản, làng vùng sâu,

vùng xa, vùng nhiều người dân tộc thiểu số sinh sống, để phát hiện sớm dịch bệnh; phối hợp quân, dân y, Bộ đội Biên phòng tăng cường công tác khám, chữa bệnh, phòng chống dịch, tiêm chủng tại các vùng khó khăn, đặc biệt tại các khu vực biên giới, thiếu cán bộ y tế; phối hợp các cơ quan thú y và đơn vị liên quan triển khai phòng, chống bệnh lây truyền từ động vật sang người; phòng, chống buôn lậu gia cầm qua biên giới. Đối với các địa phương có biên giới với Trung Quốc, Lào tăng cường giám sát tại cửa khẩu, cư dân biên giới; đối với các xã vùng sâu, vùng xa, thiếu cán bộ y tế thì tuyển trên cử cán bộ tăng cường hỗ trợ tuyển dưới, phối hợp quân dân y; cử cán bộ tuyển tỉnh, huyện tăng cường tới các vùng khó khăn, khu vực có ổ dịch.

Các đơn vị chức năng của Bộ Y tế sẽ tổ chức đào tạo và đào tạo lại cho cán bộ y tế tuyển tỉnh về công tác giám sát, xử lý ổ dịch, điều trị bệnh truyền nhiễm, gồm cả các bệnh có vắc-xin phòng bệnh. Ưu tiên tổ chức tập huấn cho các tỉnh về những bệnh có số người mắc cao cũng như các bệnh dự phòng được bằng vắc-xin. Đồng thời, đẩy mạnh tăng cường công tác truyền thông, như xây dựng các thông điệp, tổ chức các hoạt động truyền thông đặc thù, phù hợp tập quán, ngôn ngữ, dân tộc của từng địa phương; tập trung các hoạt động truyền thông làm thay đổi hành vi của người dân; cập nhật các khuyến cáo phòng, chống dịch bệnh, lợi ích tiêm chủng để vận động nhân dân chủ động đưa trẻ đi tiêm chủng đầy đủ, đúng lịch, an toàn...

Thứ trưởng Y tế Nguyễn Thanh Long đề nghị, thời gian tới, các địa phương có biện pháp quyết liệt, để khu vực phía bắc trở thành lá chắn phòng, chống dịch bệnh, giúp các tỉnh trong cả nước ngăn chặn dịch bệnh từ các khu vực láng giềng. Đồng thời, tăng cường tuyên truyền cho người dân hiểu về nhà tiêu vệ sinh; cũng như vận động đồng bào cần sử dụng những thực phẩm ngay tại địa phương, phòng, chống suy dinh dưỡng; bổ sung các chương trình và vi chất dinh dưỡng. Bên cạnh đó, chính quyền các địa phương cần nâng cao nhận thức của người dân, cấp ủy đảng các cấp về vệ sinh môi trường, cũng như huy động ban, ngành, đoàn thể vận động người dân tham gia đầy đủ chương trình tiêm chủng. Tổ chức tốt các chiến dịch, tăng tỷ lệ miễn dịch cho người dân, nhất là trẻ em tại các vùng lõm về tiêm chủng, vùng tỷ lệ tiêm vắc-xin phòng bệnh cho trẻ em còn thấp...

29. PV - CTV/ Điện Biên// Trích nguồn báo Thể thao Việt Nam.- Số 19.- Ngày 27/2/2017 - Tr.6.

Từ ngày 17 đến 19/2, tại Trường Quân sự tỉnh, Sở Giáo dục và Đào tạo tổ chức khai mạc Hội thao Giáo dục quốc phòng và an ninh học sinh cấp THPT, lần thứ II năm 2017. Hội thao quy tụ 202 học đến từ 31 trường THPT trên địa bàn tỉnh. Các thí sinh phải trải qua 2 phần thi bắt buộc. Phần thi tập thể gồm: Thi lý thuyết (nhân thức chung về quốc phòng và an ninh, thi trắc nghiệm), thi đội ngũ tiểu đội (thực hành), thi hát quốc ca. Phần thi cụ thể, gồm 6 nội dung, mỗi khối 2 nội dung (đội ngũ từng người không có súng và băng bó, cứu thương với khối 10; ném lựu đạn trúng đích và tháo lắp súng tiểu liên AK ban ngày với khối 11; bắn tiểu liên AK bài 1b và tư thế, động tác vận động trên chiến trường). Ban tổ chức khuyến khích các đơn vị có thêm nội dung tự chọn.